



EUROOPA LIIT

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

Brüssel, 3. aprill 2014
(OR. en)

2010/0817 (COD)
LEX 1478

PE-CONS 122/2/13
REV 2

COPEN 230
EUROJUST 137
EJN 75
CODEC 2838

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV, MIS KÄSITLEB EUROOPA
UURIMISMÄÄRUST KRIMINAALASJADES

**Euroopa Parlamendi ja nõukogu
direktiiv 2014/41/EL,**

3. aprill 2014,

mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalasjades

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 82 lõike 1 punkti a,

võttes arvesse Belgia Kuningriigi, Bulgaaria Vabariigi, Eesti Vabariigi, Hispaania Kuningriigi, Austria Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Rootsi Kuningriigi algatust,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt¹

¹ Euroopa Parlamendi 27. veebruari 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 14. märtsi 2014. aasta otsus.

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liit on seadnud endale eesmärgiks säilitada ja arendada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala.
- (2) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 82 lõike 1 kohaselt põhineb kriminaalasjades tehtav õiguslane koostöö liidus kohtuotsuste ja õigusasutuste otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõttel, mida on liidus alates 15.–16. oktoobril 1999 Tampere toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisest alates nimetatud kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö nurgakiviks.
- (3) Nõukogu raamotsuses 2003/577/JSK¹ käsitletakse vajadust tunnustada viivitamata otsuseid, mis hoiavad ära tõendite hävitamise, muutmise, eemaldamise, üleandmise või kõrvaldamise. Kuna aga kõnealune õigusakt käsitleb üksnes arestimist, tuleb arestimisotsusele lisada eraldi taotlus tõendite üleandmiseks määruse koostanud riigile („taotle riik”) kooskõlas kriminaalasjades osutatava vastastikuse õigusabi suhtes kohaldatavate eeskirjadega. Selle tulemusena on menetlus kaheetapiline, mis vähendab selle tõhusust. Peale selle on kõnealuse menetluse asemel võimalik kasutada muid tavapäraseid koostöövahendeid ja seetõttu kasutavad pädevad asutused või ametiisikud seda tegelikult harva.

¹ Nõukogu 22. juuli 2003. aasta raamotsus 2003/577/JSK vara või tõendite arestimise otsuste täitmise kohta Euroopa Liidus (ELT L 196, 2.8.2003, lk 45).

- (4) Nõukogu raamotsus 2008/978/JSK,¹ mis käsitleb Euroopa tõendikogumismäärust, võeti vastu selleks, et kohaldada vastastikuse tunnustamise põhimõtet Euroopa tõendikogumismääruse suhtes. Euroopa tõendikogumismäärust kohaldatakse üksnes olemasolevate tõendite suhtes ja seega hõlmab see tõenditega seoses kriminaalajades tehtava õiguslase koostöö piiratud osa. Kõnealuse raamotsuse piiratud kohaldamisala tõttu võivad pädevad asutused või ametiisikud kasutada uut korda või vastastikuse õigusabi menetlusi, mida kohaldatakse igal juhul Euroopa tõendikogumismääruse kohaldamisalast välja jäävate tõendite suhtes.
- (5) Pärast raamotsuste 2003/577/JSK ja 2008/978/JSK vastuvõtmist on selgunud, et olemasolev tõendikogumise raamistik on liiga killustatud ja keeruline. Seetõttu on vaja uut lähenemisviisi.

¹ Nõukogu 18. detsembri 2008. aasta raamotsus 2008/978/JSK, mis käsitleb Euroopa tõendikogumismäärust esemete, dokumentide ja andmete kogumiseks kriminaalmenetluses kasutamise eesmärgil (ELT L 350, 30.12.2008, lk 72).

- (6) Euroopa Ülemkogul 10.–11. detsembril 2009 vastu võetud Stockholmi programmis leidis Euroopa Ülemkogu, et jätkata tuleks kõikehõlmava süsteemi loomist, mille abil saadakse tõendeid piiriülese mõõtmega kohtuasjades ning mis tugineb vastastikuse tunnustamise põhimõttele. Euroopa Ülemkogu märkis, et kõnealuses valdkonnas moodustavad olemasolevad vahendid killustatud süsteemi ja vaja on uut lähenemisviisi, mis põhineb vastastikuse tunnustamise põhimõttel, kuid võtab samuti arvesse vastastikuse õigusabi traditsioonilise süsteemi paindlikkust. Seetõttu kutsus Euroopa Ülemkogu üles looma tervikliku süsteemi, millega kõnealuses valdkonnas asendatakse kõik kehtivad õigusaktid, sealhulgas raamotsus 2008/978/JSK, mis hõlmaks võimalikult suurel määral igat liiki tõendeid, sisaldaks täitmise tähtaegu ja piiraks võimalikult suurel määral keeldumise aluseid.
- (7) Kõnealune uus lähenemisviis põhineb ühtsel vahendil, mida nimetatakse Euroopa uurimismääruseks. Euroopa uurimismäärus tuleks koostada tõendite kogumise eesmärgil ühe või mitme konkreetse uurimistoimingu tegemiseks Euroopa uurimismäärust täitvas riigis („täitev riik”). See hõlmab juba määrust täitva asutuse või ametiisiku valduses olevate tõendite saamist.
- (8) Euroopa uurimismäärusel peaks olema horisontaalne kohaldamisala ja seetõttu tuleks seda kohaldada kõikide uurimistoimingute suhtes, mille eesmärk on tõendite kogumine. Ühise uurimisrühma loomine ja tõendite kogumine sellises rühmas nõuab aga erieeskirju ja neid on parem käsitleda eraldi. Seetõttu tuleks nimetatud liiki uurimistoimingute suhtes jätkuvalt kohaldada olemasolevaid õigusakte, ilma et sellega piirataks käesoleva direktiivi kohaldamist.

- (9) Käesolevat direktiivi ei tuleks kohaldada Schengeni lepingu rakendamise konventsioonis¹ osutatud piiriülese jälgimise suhtes.
- (10) Euroopa uurimismäärus peaks keskenduma vajavatele uurimistoimingutele. Taotlev asutus või ametiisik saab kõige paremini otsustada talle teadaolevate asjaomase uurimise üksikasjade põhjal, millist uurimistoimingut tuleb teha. Määrust täitev asutus või ametiisik peaks aga alati kui võimalik kasutama muud liiki uurimistoimingut juhul, kui märgitud toimingut ei ole tema riigisiseses õiguses sätestatud või kui see ei ole sarnases riigisiseses asjas kasutatav. Uurimistoimingut kasutatavus peaks seonduma juhtumitega, mil märgitud uurimistoiming on täitjariigi õiguses sätestatud, kuid see on õiguslikult kasutatav üksnes teatavates olukordades, näiteks kui uurimistoimingut saab teha üksnes teatava raskusastmega süütegude puhul seoses isikutega, kelle suhtes on juba teatavad kahtlustused või asjaomase isiku nõusolekul. Määrust täitev asutus või ametiisik võib samuti teha muud liiki uurimistoimingut, kui sellega saavutatakse sama tulemus nagu Euroopa uurimismääruses märgitud uurimistoiminguga, kuid sekkutakse vähem asjaomase isiku põhiõigustesse.

¹ 14. juuni 1985. aasta konventsioon, millega rakendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingut Beneluxi Majandusliidu riikide, Saksamaa Liitvabariigi ja Prantsuse Vabariigi valitsuste vahel sõlmitud Schengeni lepingut kontrolli järkjärgulise kaotamise kohta nende ühispiiridel (EÜT L 239, 22.9.2000, lk 19).

- (11) Euroopa uurimismäärust tuleks kasutada, kui uurimistoimingu tegemine tundub asjaomase juhtumi puhul proportsionaalne, piisav ja kohaldatav. Taotlev asutus või ametiisik peaks seetõttu tegema kindlaks, kas taotletavad tõendid on menetluse läbiviimiseks vajalikud ja proportsionaalsed, kas valitud uurimistoiming on kõnealuste tõendite kogumiseks vajalik ja proportsionaalne ning kas kõnealuste tõendite kogumisse tuleks Euroopa uurimismäärusega kaasata teine liikmesriik. Samasugust hindamist tuleks kasutada kinnitamismenetluse puhul, kui Euroopa uurimismääruse kinnitamine on käesoleva direktiivi alusel nõutav. Euroopa uurimismääruse täitmisest ei tohiks keelduda muudel kui käesolevas direktiivis sätestatud alustel. Täitval asutusel või ametiisikul peaks sellegipoolest olema lubatud kasutada Euroopa uurimismääruses märgitust vähem sekkuvat uurimistoimingut, kui see võimaldab saavutada sarnaseid tulemusi.
- (12) Euroopa uurimismääruse koostamisel peaks taotlev asutus või ametiisik pöörama erilist tähelepanu selle tagamisele, et täielikult austatakse õigusi, mis on kinnistatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta („harta”) artiklis 48. Süütuse presumptsiooni ning kaitseõigust kriminaalmenetluses on hartas tunnustatud põhiõiguste nurgakivina kriminaalkohtumenetluse valdkonnas. Kõnealuste õiguste igasugune piiramine uurimistoiminguga, mille tegemist taotletakse vastavalt käesolevale direktiivile, peaks olema täielikult kooskõlas harta artiklis 52 sätestatud nõuetega uurimistoimingu vajalikkuse, proportsionaalsuse ja eesmärkide osas, eelkõige seoses teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitsega.

- (13) Selleks et tagada Euroopa uurimismääruse edastamine täitjariigi pädevale asutusele, võib taotlev asutus või ametiisik kasutada kõiki võimalikke või asjakohaseid edastuskanaleid, näiteks Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku või Eurojusti turvalist sidesüsteemi või teisi kanaleid, mida kasutavad õigus- või õiguskaitseasutused.
- (14) Keelte kasutamise korda käsitleva avalduse tegemisel palutakse liikmesriikidel lisada keelte hulka lisaks asjaomase liikmesriigi ametlikule keelele (ametlikele keeltele) vähemalt üks keel, mis on liidus laialdaselt kasutatav.
- (15) Käesoleva direktiivi rakendamisel tuleks võtta arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2010/64/EL,¹ 2012/13/EL² ning 2013/48/EL,³ mis käsitlevad menetlusõigusi kriminaalmenetluses.
- (16) Mittesekkuvad meetmed oleksid näiteks sellised meetmed, millega ei riivata õigust eraelu puutumatusse ega õigust omandile, sõltuvalt riigisisest õigusest.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta direktiiv 2010/64/EL õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluses (ELT L 280, 26.10.2010, lk 1).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta direktiiv 2012/13/EL, milles käsitletakse õigust saada kriminaalmenetluses teavet (ELT L 142, 1.6.2012, lk 1).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta direktiiv 2013/48/EL, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses ning õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ja suhelda vabaduse võtmise ajal kolmandate isikute ja konsulaarasutustega (ELT L 294, 6.11.2013, lk 1).

- (17) *Ne bis in idem* põhimõte on liidu õiguse aluspõhimõte, mida tunnustatakse hartaga ning mida on edasi arendatud Euroopa Liidu Kohtu praktikas. Seetõttu peaks määrust täitval asutusel või ametiisikul olema õigus keelduda Euroopa uurimismääruse täitmisest, kui selle täitmine oleks nimetatud põhimõttega vastuolus. Võttes arvesse asjaolu, et Euroopa uurimismääruse aluseks olevad menetlused toimuvad esialgses etapis, ei tohiks selle täitmisest keelduda, kui selle eesmärk on teha kindlaks võimalik vastuolu *ne bis in idem* põhimõttega või kui taotlev asutus või ametiisik kinnitab, et Euroopa uurimismääruse täitmise tulemusel üle antud tõendeid ei kasutata süüdistuse esitamiseks või karistuse määramiseks isikule, kelle suhtes on teises liikmesriigis tehtud lõplik kohtuotsus samadel asjaoludel.
- (18) Sarnaselt teistele vastastikust tunnustamist käsitlevatele õigusaktidele, ei mõjuta ka käesolev direktiiv kohustust austada põhiõigusi ja õiguse üldpõhimõtteid, mis on kinnistatud Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 6 ja hartas. Selle selgitamiseks on teksti lisatud erisäte.
- (19) Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomine liidus põhineb vastastikusel usaldusel ja eeldusel, et teised liikmesriigid järgivad liidu õigust, austades eelkõige põhiõigusi. Seda eeldust saab aga vaidlustada. Kui on põhjendatud kahtlus, et Euroopa uurimismääruses märgitud uurimistoimingu tegemise tulemusel rikutakse asjaomase isiku põhiõigusi ning täitjariik ei järgi oma kohustusi kaitsta hartas tunnustatud põhiõigusi, tuleks Euroopa uurimismääruse täitmisest keelduda.

- (20) Euroopa uurimismääruse täitmisest peaks olema võimalik keelduda, kui selle tunnustamine või täitmine täitjariigis rikuks mõnda immunitaeti või privileegi selles riigis. Liidu õiguses puudub immunitaedi või privileegi ühine määratlus, seetõttu jääb nende mõistete täpne määratlemine riigisisese õiguse reguleerimisalasse ning kõnealune määratlus võib hõlmata meditsiini ja õigusega seotud kutsealadele kohaldatavat kaitset; seda ei tohiks siiski tõlgendada viisil, mis läheks vastuollu kohustusega tühistada teatavad keeldumise põhjused, nagu on sätestatud Euroopa Liidu liikmesriikide vahelist vastastikust õigusabi kriminaalasjades käsitleva konventsiooni protokollis¹. Sellised põhjused võivad samuti hõlmata õigusnorme, mis käsitlevad ajakirjandusvabadust ja sõnavabadust muudes meediakanalites, kuigi neid ei käsitata tingimata privileegide või immunitaetidena.
- (21) Vaja on kehtestada tähtajad, et tagada liikmesriikide vahel kiire, tõhus ja kooskõlastatud koostöö kriminaalasjades. Tunnustamise või täitmise otsus ja reaalne uurimistoiming tuleks teha sama kiiresti ja samadel tingimustel nagu sarnases riigisiseses asjas. Tuleks määrata tähtajad, et tagada otsuse saamine või täitmine mõistliku aja jooksul või et järgida taotleva riigi menetluslikke piiranguid.

¹ Protokoll, mille nõukogu on koostanud Euroopa Liidu lepingu artikli 34 alusel Euroopa Liidu liikmesriikide vahelist vastastikust õigusabi kriminaalasjades käsitleva konventsiooni juurde (EÜT C 326, 21.11.2001, lk 2).

- (22) Euroopa uurimismääruse vastu kasutatavad õiguskaitsevahendid peaksid olema vähemalt samaväärsed nendega, mida saab kasutada riigisiseses asjas asjaomase uurimistoimingu puhul. Liikmesriigid peaksid kooskõlas oma riigisisese õigusega tagama nende õiguskaitsevahendite kasutatavuse, muu hulgas teavitama kõiki huvitatud isikuid õigeaegselt õiguskaitsevahendite kasutamise võimalustest ja viisidest. Juhtudel, kui huvitatud isik vaidlustab Euroopa uurimismääruse täitjariigis seoses Euroopa uurimismääruse sisuliste põhjendustega, on soovitatav edastada taotlevale asutusele või ametiisikule teavet kõnealuse vaidlustamise kohta ning teavitada sellest huvitatud isikut.
- (23) Täitjariigi territooriumil Euroopa uurimismääruse täitmisel tekkinud kulud kannab täielikult see riik. See on kooskõlas vastastikuse tunnustamise üldpõhimõttega. Euroopa uurimismääruse täitmisega võivad aga täitjariigile kaasneda erakordselt suured kulud. Sellised erakordselt suured kulud võivad tuleneda näiteks keerukate eksperdiarvamuste koostamisest või ulatuslike politseioperatsioonide läbiviimisest või pikaajalistest jälitamistoimingutest. Sellised kulud ei tohiks takistada Euroopa uurimismääruse täitmist ning taotlev ja määrust täitev asutus või ametiisik peaksid püüdma kindlaks teha, milliseid kulusid peetakse erakordselt suurteks. Kulude küsimust võib käsitleda taotleva riigi ja täitjariigi vahelistel konsultatsioonidel ja neil soovitatakse see küsimus konsultatsioonide käigus lahendada. Viimase abinõuna võib taotlev asutus või ametiisik otsustada Euroopa uurimismääruse tagasi võtta või selle jõusse jätta ja selle osa kuludest, mida täitjariik peab erakordselt suureks ja mis on tingimata vajalik menetluse läbiviimiseks, peaks kandma taotlev riik. Kirjeldatud kord ei tohiks olla täiendav täitmisest keeldumise alus ning igal juhul ei tohiks seda kuritarvitada viisil, mis lükkab edasi Euroopa uurimismääruse täitmise või takistab seda.

- (24) Euroopa uurimismäärusega kehtestatakse ühtne tõendite hankimise kord. Siiski on vaja kehtestada täiendavad eeskirjad teatavat liiki uurimistoimingute jaoks, mis tuleks märkida Euroopa uurimismääruses, näiteks vahistatud isikute ajutine üleviimine, ülekuulamine video- või telefonikonverentsi teel, andmete saamine pangakontode või pangatehingute kohta, kontrollitavate saadetiste kohta või varjatud uurimiste kohta. Euroopa uurimismäärus peaks hõlmama uurimistoiminguid, mis eeldavad tõendite kogumist reaajas, pidevalt ja teatava aja jooksul, kuid taotlev riik ja täitjariik peaksid vajaduse korral kokku leppima praktilise korra, et võtta arvesse erinevusi nende liikmesriikide riigisiseste õiguse vahel.
- (25) Käesolevas direktiivis sätestatakse eeskirjad, millega reguleeritakse kriminaalmenetluse kõigis etappides, sealhulgas kohtumenetluse etapis, uurimistoimingu tegemist tõendite kogumiseks ja vajaduse korral asjaomase isiku osalusel. Euroopa uurimismääruse võib näiteks koostada asjaomase isiku ajutiseks viimiseks taotlevasse riiki või tema ülekuulamiseks videokonverentsi teel. Kui aga selline isik tuleb viia teise liikmesriiki selleks, et esitada talle süüdistus ning alustada tema suhtes kohtumenetlust eesmärgiga mõista tema üle kohut, tuleks teha Euroopa vahistamismäärus vastavalt nõukogu raamotsusele 2002/584/JSK¹.
- (26) Euroopa vahistamismääruse proportsionaalse kasutamise tagamiseks peaksid taotlevad asutused või ametiisikud analüüsima, kas Euroopa uurimismäärus on kriminaalmenetluses tõhus ja proportsionaalne vahend. Euroopa vahistamismäärust koostavad asutused või ametiisikud peaksid eelkõige analüüsima, kas toimivaks alternatiiviks võiks olla Euroopa uurimismääruse koostamine kahtlustatava või süüdistatava ülekuulamiseks videokonverentsi teel.

¹ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta (EÜT L 190, 18.7.2002, lk 1).

- (27) Euroopa uurimismääruse võib koostada, et hankida tõendeid igasuguste selliste kontode kohta pangas või muus finantseerimisasutuses, mis ei ole pank, mis kuuluvad isikule, kelle suhtes on algatatud kriminaalmenetlus. See võimalus hõlmab mitte üksnes kahtlustatavaid või süüdistatavaid, vaid ka kõiki teisi isikuid, kelle kohta peavad pädevad asutused või ametiisikud sellist teavet vajalikuks kriminaalmenetluse raames koguda.
- (28) Kui käesolevas direktiivis osutatakse finantseerimisasutustele, tuleks seda mõista kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/60/EÜ¹ artiklis 3 sätestatud määratlusega.
- (29) Kui Euroopa uurimismäärus koostatakse selleks, et saada üksikasjalikke andmeid konkreetse pangakonto kohta, peaks üksikasjalike andmete mõiste hõlmama vähemalt kontoomaniku nime ja aadressi, konto kasutamise volituse üksikasju ning kõiki muid üksikasju või dokumente, mille kontoomanik esitas konto avamisel ja mis on endiselt panga valduses.
- (30) Võimalus teha koostööd käesoleva direktiivi raames elektroonilise side pealtkuulamise osas ei peaks piirduma elektroonilise side sisuga, vaid võiks hõlmata ka elektroonilise sidega seonduvate kõneliiklus- ja asukohaandmete kogumist, mis võimaldab pädevatel asutustel või ametiisikutel koostada Euroopa uurimismääruse, et saada andmeid elektroonilise side kohta vähem sekkuval viisil. Euroopa uurimismäärust, mis on tehtud asetleidnud elektroonilise side kohta kõneliiklus- ja asukohaandmete saamiseks, tuleks käsitleda Euroopa uurimismääruse täitmisele kohaldatava üldise korra kohaselt, ning seda võib täitjariigi õigusest tulenevalt käsitada uurimistoiminguna, mille puhul on rakendatud sekkuvaid meetmeid.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2005. aasta direktiiv 2005/60/EÜ rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta (ELT L 309, 25.11.2005, lk 15).

- (31) Kui mitu liikmesriiki on võimelised osutama kogu vajalikku tehnilist abi elektroonilise side pealtkuulamiseks, saadetakse Euroopa uurimismäärus vaid ühele liikmesriigile ja alati eelistatakse seda liikmesriiki, kelle territooriumil asjaomane isik asub. Liikmesriike, kelle territooriumil pealtkuulatav isik asub ning kelle tehnilist abi ei ole pealtkuulamiseks vaja, tuleks sellest teavitada kooskõlas käesoleva direktiiviga. Kuigi tehnilist abi ei pruugita saada vaid pelgalt ühelt liikmesriigilt, võib Euroopa uurimismääruse saata rohkem kui ühele täitjariigile.
- (32) Euroopa uurimismääruses, mis on tehtud elektroonilise side pealtkuulamiseks, peaks taotlev asutus või ametiisik esitama määrust täitvale asutusele või ametiisikule piisava teabe, nagu menetlusesemeks oleva kuriteo üksikasjad, mis võimaldab määrust täitval asutusel või ametiisikul hinnata, kas asjaomast uurimistoimingut on lubatud teha sarnases riigisiseses asjas.
- (33) Liikmesriigid peaksid võtma arvesse asjaolu, et tähtis on võimaldada asjaomase liikmesriigi territooriumil üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste osutajatele tehnilist abi, et lihtsustada koostööd, mida käesoleva õigusakti alusel tehakse elektroonilise side seadusjärgsel pealtkuulamisel.

- (34) Oma reguleerimisala tõttu käsitletakse käesolevas direktiivis üksnes selliseid kriminaalasja tagamise meetmeid, mille eesmärk on tõendite kogumine. Sellega seoses tuleks rõhutada, et mis tahes esemete, sealhulgas rahaliste vahendite suhtes võib kriminaalmenetluse käigus võtta erinevaid kriminaalasja tagamise meetmeid mitte üksnes tõendite kogumiseks, vaid ka konfiskeerimiseks. Kriminaalasja tagamise meetmete kahe eesmärgi omavaheline eristamine ei ole alati ilmselge ning et kriminaalasja tagamise meetme eesmärk võib kriminaalmenetluse käigus muutuda. Sel põhjusel on edaspidise töö huvides väga tähtis säilitada tihe seos kõnealuses valdkonnas kohaldatavate eri õigusaktide vahel. Lisaks tuleks samal põhjusel taotleva asutuse või ametiisiku pädevusse jätta selle hindamine, kas asjaomast eset kasutatakse tõendina ning kas see on seetõttu Euroopa uurimismääruse objektiks.
- (35) Kui asjakohastes rahvusvahelistes õigusaktides, nagu Euroopa Nõukogus sõlmitud konventsioonid, viidatakse vastastikusele õigusabile, tuleks asuda seisukohale, et liikmesriikides, kellele käesolev direktiiv on siduv, on käesolev direktiiv kõnealuste konventsioonide suhtes ülimuslik.

- (36) D lisas loetletud süüteo kategooriaid tuleks tõlgendada kooskõlas nende tõlgendustega, mis on esitatud kehtivates õigusaktides, mis käsitlevad vastastikust tunnustamist.
- (37) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise avaldusega selgitavate dokumentide kohta¹ kohustuvad liikmesriigid lisama põhjendatud juhtudel ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate riigisiseste õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiavad Euroopa Parlament ja nõukogu, et selliste dokumentide edastamine on põhjendatud.
- (38) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt tõendite saamise eesmärgil tehtud otsuste vastastikust tunnustamist, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid direktiivi ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

¹ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

- (39) Käesolev direktiiv austab põhiõigusi ja järgib põhimõtteid, mida on tunnustatud ELi lepingu artiklis 6 ning hartas, eelkõige selle VI jaotises, rahvusvahelise õiguses ja rahvusvahelistes lepingutes, millega on ühinenud liit või kõik liikmesriigid, kaasa arvatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon, ning liikmesriikide põhiseadustes nende kohaldamisala piires. Ühtegi käesoleva direktiivi sätet ei tõlgendata keeluna Euroopa uurimismääruse täitmisest keelduda, kui objektiivsetele asjaoludele tuginedes on põhjust arvata, et Euroopa uurimismäärus on tehtud isiku kohtu alla andmiseks või karistamiseks kõnealuse isiku soo, rassilise kuuluvuse või etnilise päritolu, usu, seksuaalse sättumuse, rahvuse, keele või poliitiliste vaadete alusel või et see kahjustaks selle isiku olukorda mis tahes eeltoodud põhjusel.
- (40) Füüsiliste isikute kaitse isikuandmete töötlemisel on põhiõigus. Kooskõlas harta artikli 8 lõikega 1 ja ELi toimimise lepingu artikli 16 lõikega 1 on igal isikul õigus oma isikuandmete kaitsele.
- (41) Liikmesriigid peaksid käesoleva direktiivi kohaldamisel kehtestama läbipaistvad põhimõtted seoses isikuandmete töötlemisega ja andmesubjekti õigusega kasutada õiguskaitsevahendeid oma isikuandmete kaitseks.
- (42) Käesoleva direktiivi kohaselt kogutud isikuandmeid tuleks töödelda üksnes vajaduse korral ning proportsionaalselt selliste eesmärkidega nagu kuritegude ennetamine, avastamine ja uurimine, kriminaalmenetluse algatamine ja kriminaalkaristuse täitmisele pööramine ning kaitseõiguse teostamine. Üksnes volitatud isikutel peaks olema juurdepääs isikuandmeid sisaldavatele andmetele, mida võib saada autentimismenetluse abil.

- (43) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 kohaselt on Ühendkuningriik teatanud oma soovist osaleda käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ja kohaldamisel
- (44) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 ning artikli 4a lõike 1 kohaselt ja ilma et see piiraks kõnealuse protokoll artikli 4 kohaldamist, ei osale Iirimaa käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (45) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,
- (46) Euroopa andmekaitseinspektor esitas oma arvamuse 5. oktoobril 2010,¹ tuginedes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 45/2001² artikli 41 lõikele 2,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

¹ ELT C 355, 29.12.2010, lk 1.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (ELT L 8, 12.1.2001, lk 1).

I PEATÜKK

EUROOPA UURIMISMÄÄRUS

Artikkel 1

Euroopa uurimismäärus ja selle täitmise kohustus

1. Euroopa uurimismäärus on liikmesriigi („taotlev riik”) õigusasutuse tehtud või kinnitatud otsus ühe või mitme konkreetse uurimistoimingu tegemiseks teises liikmesriigis („täitjariik”) eesmärgiga hankida tõendeid käesoleva direktiivi kohaselt. Euroopa uurimismääruse võib koostada ka selliste tõendite hankimiseks, mis on juba täitjariigi pädevate asutuste valduses.
2. Liikmesriigid täidavad Euroopa uurimismäärust vastastikuse tunnustamise põhimõtte alusel ja vastavalt käesolevale direktiivile.
3. Riigisisese õiguse alusel kohaldatava kaitseõiguse raames ja kooskõlas riigi kriminaalmenetlusega võib Euroopa uurimismääruse koostamist taotleda kahtlustatav või süüdistatav või kahtlustatava või süüdistatava nimel tegutsev advokaat.

4. Käesoleva direktiiviga ei muudeta kohustust austada põhiõigusi ja õiguse üldpõhimõtteid, mis on kinnistatud ELi lepingu artiklis 6, sealhulgas selliste isikute õigust kaitsele, kelle suhtes on algatatud kriminaalmenetlus, ega muudeta õigusasutustele sellega seoses pandud kohustusi.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „taotlev riik” – liikmesriik, kus koostati Euroopa uurimismäärus;
- b) „täitjariik” – liikmesriik, kus Euroopa uurimismäärus täidetakse ning kus tehakse uurimistoiming;
- c) „taotlev asutus või ametiisik” –
 - i) konkreetses asjas pädev kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör või

- ii) taotleva riigi mis tahes muu pädev asutus või ametiisik, kes tegutseb konkreetses asjas uurimisorganina kriminaalmenetluses ja kellel on pädevus taotleda riigisisese õiguse kohaselt tõendite kogumist. Lisaks peab taotleva riigi kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör Euroopa uurimismääruse kinnitama enne määrust täitvale asutusele või ametiisikule edastamist, olles enne kontrollinud selle vastavust uurimismääruse koostamise tingimustele, eelkõige käesoleva direktiivi artikli 6 lõikes 1 sätestatud tingimustele. Kui õigusasutus kinnitab Euroopa uurimismääruse, võib seda asutust Euroopa uurimismääruse edastamisel käsitada ka taotleva asutusena;
- d) „täitev asutus või ametiisik” – asutus või ametiisik, kellel on pädevus Euroopa uurimismäärust tunnustada ja tagada selle täitmine kooskõlas käesoleva direktiiviga ja menetlustega, mida kohaldatakse sarnases riigisiseses asjas. Selliste menetluste läbiviimiseks võib olla vajalik saada kohtu luba täitvas riigis, kui see on ette nähtud kõnealuse riigi õiguses.

Artikkel 3

Euroopa uurimismääruse kohaldamisala

Euroopa uurimismäärus hõlmab kõiki uurimistoiminguid, välja arvatud ühise uurimisrühma loomine ja tõendite kogumine sellise rühma raames, nagu on sätestatud Euroopa Liidu riikide vahelist vastastikust õigusabi kriminaalasjades käsitleva konventsiooni¹ („konventsioon”) artiklis 13 ja nõukogu raamotsuse 2002/465/JSK² kohaselt loodud ühise uurimisrühma raames, välja arvatud konventsiooni artikli 13 lõike 8 ja raamotsuse 2002/465/JSK artikli 1 lõike 8 kohaldamiseks.

¹ Konventsioon, mille nõukogu on koostanud Euroopa Liidu lepingu artikli 34 alusel Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise vastastikuse õigusabi kohta kriminaalasjades (EÜT C 197, 12.7.2000, lk 3).

² Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/465/JSK ühiste uurimisrühmade kohta (EÜT L 162, 20.6.2002, lk 1).

Artikkel 4

Menetlused, mille korral võib koostada Euroopa uurimismääruse

Euroopa uurimismääruse võib koostada

- a) kriminaalmenetluses, mida õigusasutus kuriteo suhtes toimetab taotleva riigi õiguse kohaselt või mida õigusasutus võib alustada;
- b) haldusasutuste alustatud menetluses taotleva riigi õiguse kohaselt õigusrikkumisena karistatava teo suhtes, kui selles tehtud otsuse põhjal võib alustada menetlust eelkõige kriminaalasjades pädevas kohtus;
- c) õigusasutuste alustatud menetluses taotleva riigi õiguse kohaselt õigusrikkumisena karistatava teo suhtes, kui selles tehtud otsuse põhjal võib alustada menetlust eelkõige kriminaalasjades pädevas kohtus; ning
- d) punktides a, b ja c osutatud menetluses, mis on seotud süütegude või õigusrikkumistega, mille eest võib taotlevas riigis juriidilise isiku võtta vastutusele või teda karistada.

Artikkel 5

Euroopa uurimismääruse sisu ja vorm

1. Taotlev asutus või ametiisik täidab ja allkirjastab A lisas esitatud vormis Euroopa uurimismääruse ning kinnitab selle sisu täpsust ja õigsust.

Euroopa uurimismäärus sisaldab eelkõige järgmist teavet:

- a) taotleva asutuse või ametiisiku andmed ning asjakohasel juhul kinnitava asutuse või ametiisiku andmed;
- b) Euroopa uurimismääruse ese ja põhjus;
- c) asjaomas(t)e isiku(te) kohta olemasolev vajalik teave;
- d) uurimise või menetluse esemeks oleva kuriteo kirjeldus ja taotleva riigi kohaldatavad kriminaalõiguse sätted;
- e) taotletud uurimistoimingu(te) ja hangitavate tõendite kirjeldus.

2. Iga liikmesriik märgib keele(d), mida liidu institutsioonide ametlike keelte hulgast lisaks asjaomase liikmesriigi ametlikule keelele (ametlikele keeltele) võib kasutada Euroopa uurimismääruse vormi täitmisel või tõlkimisel, kui kõnealune liikmesriik on täitjariik.
3. Taotleva riigi pädev asutus või ametiisik tõlgib A lisas ette nähtud vormis tehtud Euroopa uurimismääruse täitjariigi ametlikku keelde või mõnda teise keelde, mille täitjariik on märkinud käesoleva artikli lõike 2 kohaselt.

II PEATÜKK

TAOTLEVA RIIGI MENETLUSED JA TAGATISED

Artikkel 6

Euroopa uurimismääruse koostamise ja edastamise tingimused

1. Taotlev asutus või ametiisik võib Euroopa uurimismääruse koostada üksnes juhul, kui ta on veendunud, et täidetud on järgmised tingimused:
 - a) Euroopa uurimismääruse koostamine on artiklis 4 osutatud menetluse puhul vajalik ja sellega proportsionaalne, võttes arvesse kahtlustatava ja süüdistatava õigusi; ning
 - b) Euroopa uurimismääruses märgitud uurimistoimingu(te) tegemist oleks saanud taotleda samadel tingimustel sarnases riigisiseses asjas.

2. Lõikes 1 osutatud tingimusi hindab taotleval asutus või ametiisik iga asja puhul eraldi.
3. Kui määrust täitval asutusel või ametiisikul on alust arvata, et lõikes 1 osutatud tingimused ei ole täidetud, võib ta konsulteerida taotleva asutuse või ametiisikuga Euroopa uurimismääruse täitmise olulisuse üle. Pärast konsulteerimist võib taotleval asutusel või ametiisikul otsustada, et ta võtab uurimismääruse tagasi.

Artikkel 7

Euroopa uurimismääruse edastamine

1. Artikli 5 kohaselt tehtud Euroopa uurimismäärus edastatakse taotlevalt asutuselt või ametiisikult määrust täitvale asutusele või ametiisikule mis tahes vahendite abil, millest jääb kirjalik jälg ning viisil, mis võimaldab määrust täitval asutusel või ametiisikul kindlaks teha selle ehtsuse.
2. Kogu edasine ametlik suhtlus toimub otse taotleva asutuse või ametiisiku ja määrust täitva asutuse või ametiisiku vahel.
3. Ilma et see piiraks artikli 2 punkti d kohaldamist, võib iga liikmesriik määrata pädevaid asutusi või ametiisikuid abistama keskasutuse või mitu keskasutust, kui see on tema õigussüsteemis nii sätestatud. Liikmesriik võib, kui see on vajalik tulenevalt tema riigisisese kohtusüsteemi korraldusest, panna oma keskasutus(tel)e vastutuse Euroopa uurimismääruse administratiivse edastamise ja vastuvõtmise ning kogu muu sellega seotud ametliku suhtlemise eest.

4. Taotlev asutus või ametiisik võib Euroopa uurimismääruse edastada nõukogu ühismeetmega 98/428/JSK¹ loodud Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku sidesüsteemi kaudu.
5. Kui määrust täitev asutus või ametiisik ei ole teada, teeb taotlev asutus või ametiisik kõik vajalikud päringud, sealhulgas Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku kontaktpunktide kaudu, et täitjariigilt see teave saada.
6. Kui Euroopa uurimismääruse saanud täitjariigi asutus või ametiisik ei ole pädev Euroopa uurimismäärust tunnustama ja selle täitmiseks vajalikke meetmeid võtma, edastab ta Euroopa uurimismääruse *ex officio* määrust täitvale asutusele või ametiisikule ning teavitab sellest taotlevat asutust või ametiisikut.
7. Kõik edastamise või Euroopa uurimismääruse täitmiseks vajalike dokumentide ehtsusega seotud probleemid lahendatakse asjaomase taotleva asutuse või ametiisiku ja määrust täitva asutuse või ametiisiku otsekontaktide teel või asjakohasel juhul liikmesriikide keskasutuste kaasamisega.

Artikkel 8

Varasema Euroopa uurimismäärusega seotud Euroopa uurimismäärus

1. Kui taotlev asutus või ametiisik teeb Euroopa uurimismääruse, mis täiendab varasemat Euroopa uurimismäärust, osutab ta sellele asjaolule Euroopa uurimismääruse D jaos vastavalt A lisas esitatud vormile.

¹ 29. juuni 1998. aasta ühismeede, mille nõukogu on vastu võtnud Euroopa Liidu lepingu artikli K.3 alusel Euroopa kohtute võrgu loomise kohta (EÜT L 191, 7.7.1998, lk 4).

2. Kui taotlej asutus või ametiisik annab vastavalt artikli 9 lõikele 4 abi täitjariigis Euroopa uurimismääruse täitmisel, võib ta artikli 33 lõike 1 punkti c kohaselt esitatud teatistest olenemata esitada varasemat Euroopa uurimismäärust täiendava Euroopa uurimismääruse selles riigis viibimise ajal otse määrust täitvale asutusele või ametiisikule.
3. Euroopa uurimismäärus, mis täiendab varasemat Euroopa uurimismäärust tuleb kinnitada vastavalt artikli 5 lõike 1 esimesele lõigule ja asjakohasel juhul kinnitada vastavalt artikli 2 punktile c.

III PEATÜKK

TÄITJARIIGI MENETLUSED

JA TAGATISED

Artikkel 9

Tunnustamine ja täitmine

1. Määrust täitev asutus või ametiisik tunnustab kooskõlas käesoleva direktiiviga edastatud Euroopa uurimismäärust ilma täiendavate formaalsusteta ja tagab selle täitmise samal viisil ja sama korra kohaselt nagu siis, kui asjaomast uurimistoimingut oleks taotlenud täitjariigi asutus või ametiisik, välja arvatud juhul, kui määrust täitev asutus või ametiisik otsustab tugineda ühele käesolevas direktiivis osutatud Euroopa uurimismääruse mittetunnustamise või edasilükkamise alustest.

2. Määrust täitev asutus või ametiisik täidab taotleva asutuse või ametiisiku sõnaselgelt esitatud formaalsusi ja menetlusi, kui käesolevas direktiivis ei ole sätestatud teisiti, tingimusel et sellised formaalsused ja menetlused ei ole vastuolus täitjariigi õiguse aluspõhimõtetega.
3. Kui määrust täitev asutus või ametiisik saab Euroopa uurimismääruse, mille ei ole teinud või kinnitanud artikli 2 punktis c määratletud taotlev asutus või ametiisik, saadab määrust täitev asutus või ametiisik Euroopa uurimismääruse tagasi taotlevale riigile.
4. Taotlev asutus või ametiisik võib taotleda, et üks või mitu taotleva riigi asutust või ametiisikut annaksid täitjariigi pädevatele asutustele abi Euroopa uurimismääruse täitmisel sellises ulatuses, nagu taotleva riigi määratud asutustel on võimalik anda Euroopa uurimismääruses märgitud uurimistoimingu(te) tegemisel sarnases riigisisises asjas. Määrust täitev asutus või ametiisik rahuldab taotluse tingimusel, et selline abi ei ole vastuolus täitjariigi õiguse aluspõhimõtetega ega kahjusta tema olulisi julgeolekuhuve.
5. Täitjariigis viibivad taotleva riigi asutused ja ametiisikud peavad Euroopa uurimismääruse täitmise ajal järgima täitjariigi õigust. Neil ei ole täitjariigi territooriumil täidesaatvaid volitusi, välja arvatud juhul, kui selliste volituste täitmine täitjariigi territooriumil on kooskõlas täitjariigi õigusega ning ainult ulatuses, milles taotlev asutus või ametiisik ja määrust täitev asutus või ametiisik on kokku leppinud.

6. Taotlev asutus või ametiisik ja määrust täitev asutus või ametiisik võivad üksteisega mis tahes sobival viisil konsulteerida, et hõlbustada käesoleva artikli tõhusat kohaldamist.

Artikkel 10

Teist tüüpi uurimistoimingute kasutamine

1. Määrust täitev asutus või ametiisik saab võimaluse korral teha alati otsuse kasutada muud kui Euroopa uurimismääruses ette nähtud uurimistoimingut, kui
- a) Euroopa uurimismääruses märgitud uurimistoimingut ei ole täitjariigi õiguses ette nähtud või
 - b) Euroopa uurimismääruses märgitud uurimistoimingut ei saa kasutada sarnases riigisiseses asjas.
2. Ilma et see piiraks artikli 11 kohaldamist, ei kohaldata lõiget 1 järgmiste uurimistoimingute suhtes, mille kasutamine peab alati olema täitjariigi õiguses ette nähtud:
- a) teabe või tõendite hankimine, mis on juba täitva asutuse või ametiisiku valduses ning mida oleks saanud täitjaõiguse kohaselt hankida kriminaalmenetluses või Euroopa uurimismääruse tarvis;
 - b) politsei- või õigusasutuste registrites sisalduva teabe hankimine, millele määrust täitvas asutuses või ametiisikul on vahetu juurdepääs kriminaalmenetluses;

- c) tunnistajate, ekspertide, kannatanute, kahtlustatavate või süüdistatavate või kolmandate isikute ülekuulamine täitjariigi territooriumil;
 - d) mittesekkuvad uurimistoimingud, nagu on määratletud täitjariigi õiguses;
 - e) konkreetset telefoninumbrit või IP-aadressi kasutavate isikute kindlakstegemine.
3. Määrust täitev asutus või ametiisik võib samuti kasutada muud kui Euroopa uurimismääruses märgitud uurimistoimingut, kui määrust täitva asutuse või ametiisiku valitud uurimistoiminguga saavutatakse vähem sekkuvaid vahendeid kasutades sama tulemus mis Euroopa uurimismääruses märgitud uurimistoiminguga.
4. Kui määrust täitev asutus või ametiisik otsustab kasutada lõigetes 1 ja 3 osutatud võimalust, teavitab ta sellest esmalt taotlevat asutust või ametiisikut, kes võib teha otsuse Euroopa uurimismäärus tagasi võtta või seda täiendada.
5. Kui vastavalt lõikele 1 ei ole Euroopa uurimismääruses märgitud uurimistoimingut täitjariigi õiguses ette nähtud või seda ei saa kasutada sarnases riigisiseses asjas ning kui ei ole ühtegi muud uurimistoimingut, mis annaks märgitud uurimistoiminguga sama tulemuse, peab määrust täitev asutus või ametiisik teavitama taotlevat asutust või ametiisikut sellest, et taotletud abi ei olnud võimalik osutada.

Artikkel 11

Tunnustamata või täitmata jätmise alused

1. Ilma et see piiraks artikli 1 lõike 4 kohaldamist, võib Euroopa uurimismääruse tunnustamisest või täitmisest täitjariigis keelduda, kui
 - a) täitjariigi õiguses on ette nähtud immunitet või privileeg, mis muudab Euroopa uurimismääruse täitmise võimatuks, või kui täitjariigi õiguses on sätestatud eeskirjad, mis käsitlevad seoses ajakirjandusvabaduse ja muudes meediakanalites sõnavabadusega kriminaalvastutuse kindlakstegemist või piiramist, mis muudab Euroopa uurimismääruse täitmise võimatuks;
 - b) konkreetses asjas kahjustaks Euroopa uurimismääruse täitmine olulisi julgeolekuhuve, ohustaks teabeallikat või tooks kaasa teatava luuretegevusega seotud salastatud teabe kasutamise;
 - c) Euroopa uurimismäärus on tehtud artikli 4 punktides b ja c osutatud menetluses ning täitjariigi õiguse kohaselt ei oleks uurimistoiming sarnases riigisiseses asjas lubatud;
 - d) Euroopa uurimismääruse täitmine oleks vastuolus *ne bis in idem* põhimõttega;
 - e) Euroopa uurimismäärus seondub kuriteoga, mis väidetavalt on toime pandud väljaspool taotleva riigi territooriumi ja osaliselt või tervikuna täitjariigi territooriumil ning Euroopa uurimismääruse koostamise aluseks olev tegu ei ole täitjariigi õiguse kohaselt kuritegu;

- f) on põhjendatult alust arvata, et Euroopa uurimismääruses märgitud uurimistoimingu tegemine oleks vastuolus ELi lepingu artiklist 6 ja hartast tulenevate täitjariigi kohustustega;
- g) Euroopa uurimismääruse koostamise aluseks olev tegu ei ole täitjariigi õiguse kohaselt süütegu, välja arvatud juhul, kui see tegu on loetletud D lisas esitatud süüteo kategooriates, mille taotlev asutus või ametiisik on Euroopa uurimismääruses märkinud, ning kui sellise teo toimepanemine on taotlevas riigis karistatav vabaduskaotusliku karistuse või vabadust piirava julgeolekumeetmega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm aastat; või
- h) Euroopa uurimismääruses märgitud uurimistoimingu kasutamine on täitjariigi õiguse kohaselt piiratud süütegude või süüteo kategooriate loeteluga või süütegudega, mis on karistatavad teatava künnise alusel, mis ei kuulu Euroopa uurimismäärusega hõlmatud süütegude hulka.

2. Lõike 1 punkte g ja h ei kohaldata artikli 10 lõikes 2 osutatud uurimistoimingute suhtes.

3. Kui Euroopa uurimismäärus puudutab maksude, tollimaksude, tolli- ja rahavahetustehingutega seotud süütegusid, ei tohi määrust täitev asutus või ametiisik tunnustamisest või täitmisest keelduda põhjusel, et täitjariigi õiguses ei ole kehtestatud samasuguseid tolli- või muid makse või et maksud, tollimaksud, tolli- ja rahavahetustehingud ei ole taotleva riigi õigusega sarnaselt reguleeritud.

4. Lõike 1 punktides a, b, d, e ja f osutatud juhtudel konsulteerib määrust täitev asutus või ametiisik enne Euroopa uurimismääruse täieliku või osalise tunnustamata või täitmata jätmise üle otsustamist sobival viisil taotleva asutuse või ametiisikuga ja palub asjakohasel juhul taotleval asutusel või ametiisikul edastada talle viivitamata kogu vajalik teave.
5. Lõike 1 punktis a osutatud juhul ning kui privileegi või immuniteedi äravõtmise õigus on täitjariigi asutusel või ametiisikul, taotleb määrust täitev asutus või ametiisik viivitamata selle õiguse kasutamist. Kui privileegi või immuniteedi äravõtmise õigus on teise riigi asutusel või ametiisikul või rahvusvahelisel organisatsioonil, taotleb taotlev asutus või ametiisik asjaomaselt asutuselt või ametiisikult selle õiguse kasutamist.

Artikkel 12

Tunnustamise või täitmise tähtajad

1. Tunnustamise või täitmise otsus võetakse vastu ja uurimistoiming tehakse sama kiiresti ja samadel tingimustel nagu sarnases riigisiseses asjas ja igal juhul käesolevas artiklis sätestatud tähtaja jooksul.
2. Kui taotlev asutus või ametiisik on Euroopa uurimismääruses märkinud, et erinevalt käesolevas artiklis sätestatust on vaja kohaldada lühemat tähtaega menetlustähtaegade, süüteo raskuse või muude eriti kiireloomuliste asjaolude tõttu või kui taotlev asutus või ametiisik on Euroopa uurimismääruses märkinud, et uurimistoiming tuleb teha kindlaksmääratud kuupäeval, võtab määrust täitev asutus või ametiisik seda nõuet võimalikult suures ulatuses arvesse.

3. Määrust täitev asutus või ametiisik teeb Euroopa uurimismääruse tunnustamise või täitmise otsuse võimalikult kiiresti ja – ilma et see piiraks lõike 5 kohaldamist – hiljemalt 30 päeva jooksul pärast seda, kui pädev määrust täitev asutus või ametiisik on Euroopa uurimismääruse kätte saanud.
4. Kui esinevad artiklis 15 sätestatud edasilükkamise alused või Euroopa uurimismäärusega ette nähtud uurimistoimingus nimetatud tõendid on juba täitjariigi valduses, teeb määrust täitev asutus või ametiisik uurimistoimingu viivitamata ja – ilma et see piiraks lõike 5 kohaldamist – hiljemalt 90 päeva jooksul pärast lõikes 3 osutatud otsuse tegemist.
5. Kui konkreetses asjas ei ole pädeval määrust täitval asutusel või ametiisikul võimalik pidada kinni lõikes 3 sätestatud tähtajast või lõikes 2 sätestatud kindlaksmääratud kuupäevast, teavitab ta viivitamata mis tahes viisil taotleva riigi pädevat asutust või ametiisikut, esitades viivituse põhjused ja hinnangulise aja, mida on vaja otsuse tegemiseks. Sellisel juhul võib lõikes 3 sätestatud tähtaega pikendada maksimaalselt 30 päeva võrra.
6. Kui konkreetses asjas ei ole pädeval määrust täitval asutusel või ametiisikul võimalik pidada kinni lõikes 4 sätestatud tähtajast, teavitab ta viivitamata mis tahes viisil taotleva riigi pädevat asutust või ametiisikut, esitades viivituse põhjused, ning konsulteerib taotleva asutuse või ametiisikuga uurimistoimingu tegemiseks vajaliku aja üle.

Artikkel 13

Tõendite üleandmine

1. Määrust täitev asutus või ametiisik annab taotlevale riigile viivitamata üle tõendid, mis on saadud Euroopa uurimismääruse täitmise tulemusena, või tõendid, mis on juba täitjariigi pädeva asutuse või ametiisiku valduses.

Kui seda Euroopa uurimismääruses taotletakse ja see on täitjariigi õiguse kohaselt võimalik, antakse tõendid viivitamata üle nendele taotleva riigi pädevatele asutustele või ametiisikutele, kes annavad Euroopa uurimismääruse täitmisel abi kooskõlas artikli 9 lõikega 4.

2. Tõendite üleandmise võib peatada, kuni tehakse otsus kasutatud õiguskaitsevahendi kohta, välja arvatud juhul, kui Euroopa uurimismääruses on märgitud piisavad põhjused, et tõendite viivitamatu üleandmine on ülioluline uurimistoimingu nõuetekohaseks tegemiseks või üksikisikute õiguste kaitseks. Ent tõendite üleandmine peatatakse, kui see põhjustaks asjaomasele isikule tõsist ja pöördumatut kahju.
3. Saadud tõendite üleandmisel märgib määrust täitev asutus või ametiisik, kas ta nõuab tõendite tagastamist täitjariigile niipea, kui neid ei ole taotlevale riigile enam vaja.

4. Kui asjaomased esemed, dokumendid või andmed on samuti olulised muude menetluste läbiviimiseks, võib määrust täitev asutus või ametiisik sõnaselge taotluse korral ja pärast konsulteerimist taotleva asutuse või ametiisikuga tõendid ajutiselt üle anda tingimusel, et need antakse täitjariigile tagasi niipea, kui neid ei ole taotlevas riigis enam vaja või mis tahes muul ajal või tingimusel, milles pädevad asutused või ametiisikud omavahel kokku lepivad.

Artikkel 14

Õiguskaitsevahendid

1. Liikmesriigid tagavad, et Euroopa uurimismääruses märgitud uurimistoimingute suhtes kohaldatakse õiguskaitsevahendeid, mis on samaväärsed õiguskaitsevahenditega, mida kasutatakse sarnases riigisiseses asjas.
2. Euroopa uurimismääruse koostamise sisulisi põhjusi võib vaidlustada üksnes taotleva riigi kohtus, ilma et see piiraks põhiõiguste tagamist täitjariigis.
3. Kui see ei kahjusta artikli 19 lõikes 1 sätestatud uurimise konfidentsiaalsust, võtavad taotlev asutus või ametiisik ja määrust täitev asutus või ametiisik sobivad meetmed tagamaks, et antakse teavet võimaluse kohta kasutada riigisiseses õiguses ette nähtud õiguskaitsevahendeid niipea, kui need muutuvad kohaldatavaks, ja õigeaegselt, et õiguskaitsevahendeid oleks tegelikult võimalik kasutada.

4. Liikmesriigid tagavad, et õiguskaitsevahendite kasutamiseks ettenähtud tähtajad on samad nendega, mis on ette nähtud sarnases riigisiseses asjas, ning et tähtaegu kohaldatakse viisil, mis tagab asjaomastele isikutele võimaluse õiguskaitsevahendeid tegelikult kasutada.
5. Taotlev asutus või ametiisik ja määrust täitev asutus või ametiisik teavitavad teineteist õiguskaitsevahenditest, mida kasutatakse Euroopa uurimismääruse koostamise, tunnustamise või täitmise vastu.
6. Kohtulik vaidlustamine ei peata uurimistoimingu tegemist, välja arvatud juhul, kui sellel on selline mõju sarnases riigisiseses asjas.
7. Taotlev asutus või ametiisik võtab arvesse Euroopa uurimismääruse tunnustamise või täitmise suhtes esitatud kaebuse rahuldamist kooskõlas tema riigisisese õigusega. Ilma et sellega piirataks riigisiseste menetlusnormide kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et taotlevas riigis läbiviidavas kriminaalmenetluses austatakse Euroopa uurimismääruse abil kogutud tõendite hindamisel kaitseõigust ja tagatakse õiglane menetlus.

Artikkel 15

Tunnustamise või täitmise edasilükkamise alused

1. Euroopa uurimismääruse tunnustamine või täitmine võidakse täitjariigis edasi lükata, kui
 - a) selle täitmine võib kahjustada kriminaalasja käimasolevat uurimist või süüdistuse esitamist, kuni ajani, mida täitjariik mõistlikuks peab;

- b) asjaomased esemed, dokumendid ja andmed on juba kasutusel muudes menetlustes, kuni ajani, millal nimetatud eesmärgil neid enam ei vajata.
2. Niipea kui edasilükkamise põhjuseid enam ei ole, võtab määrust täitev asutus või ametiisik viivitamata vajalikud meetmed Euroopa uurimismääruse täitmiseks ja teavitab sellest taotlevat asutust või ametiisikut mis tahes viisil, millest jääb kirjalik jälg.

Artikkel 16

Teavitamise kohustus

1. Täitjariigi pädev asutus või ametiisik, kes saab Euroopa uurimismääruse, teavitab viivitamata ja igal juhul nädala jooksul pärast Euroopa uurimismääruse kättesaamist B lisas esitatud vormi täitmise ja selle saatmise teel, et ta on määruse kätte saanud.

Kui artikli 7 lõike 3 kohaselt on määratud keskasutus, kehtib see kohustus nii keskasutusele kui ka määrust täitvale asutusele või ametiisikule, kes saab Euroopa uurimismääruse keskasutuselt.

Artikli 7 lõikes 6 osutatud juhtudel kehtib see kohustus nii pädevale asutusele või ametiisikule, kes kõigepealt Euroopa uurimismääruse sai, kui ka määrust täitvale asutusele või ametiisikule, kellele Euroopa uurimismäärus lõpuks edastati.

2. Ilma et see piiraks artikli 10 lõigete 4 ja 5 kohaldamist, teavitab määrust täitev asutus või ametiisik taotlevat asutust või ametiisikut viivitamata mis tahes viisil,
- a) kui määrust täitval asutusel või ametiisikul ei ole võimalik tunnustamise või täitmise otsust teha põhjusel, et A lisas esitatud vorm on puudulik või ilmselgelt ebatäpne;
 - b) kui määrust täitev asutus või ametiisik leiab Euroopa uurimismääruse täitmise käigus ilma edasiste järelepärimisteta, et võib olla asjakohane teha uurimistoiminguid, mida ei olnud esialgu ette nähtud või mida ei saanud Euroopa uurimismääruse koostamise ajal kindlaks määrata, et taotlev asutus või ametiisik saaks konkreetsel juhul võtta edasisi meetmeid; või
 - c) kui määrust täitev asutus või ametiisik tuvastab, et ta ei saa konkreetsel juhul vastavalt artiklile 9 täita taotleva asutuse või ametiisiku sõnaselgelt väljendatud formaalsusi ja menetlusi.

Taotleva asutuse või ametiisiku taotluse korral kinnitatakse seda teavet viivitamata mis tahes viisil, millest jääb kirjalik jälg.

3. Ilma et see piiraks artikli 10 lõigete 4 ja 5 kohaldamist, teavitab määrust täitev asutus või ametiisik viivitamata mis tahes viisil, millest jääb kirjalik jälg
 - a) artikli 10 või 11 kohaselt tehtud otsusest;
 - b) Euroopa uurimismääruse täitmise või tunnustamise edasilükkamise otsusest, edasilükkamise põhjustest ja võimaluse korral edasilükkamise eeldatavast kestusest.

Artikkel 17

Ametnikke puudutav kriminaalvastutus

Kui taotleva riigi ametnikud viibivad käesoleva direktiivi kohaldamise raames täitjariigi territooriumil, peetakse neid täitjariigi ametnikeks nende suhtes või nende poolt toime pandud süütegudes.

Artikkel 18

Ametnike tsiviilvastutus

1. Kui liikmesriigi ametnikud viibivad käesoleva direktiivi kohaldamise raames teise liikmesriigi territooriumil, vastutab esimene liikmesriik oma ametnike korraldatud operatsioonide käigus tekitatud igasuguse kahju eest vastavalt selle liikmesriigi õigusele, kelle territooriumil nad tegutsevad.
2. Liikmesriik, kelle territooriumil lõikes 1 osutatud kahju on tekitatud, hüvitab sellise kahju tingimustel, mis kehtivad tema enda ametnike tekitatud kahju puhul.

3. Liikmesriik, kelle ametnikud on tekitanud kahju teise liikmesriigi territooriumil viibivale isikule, hüvitab teisele liikmesriigile täielikult kõik summad, mida see liikmesriik on kannatanutele või nende esindajatele tasunud.
4. Ilma et see piiraks liikmesriikide õiguste kasutamist kolmandate isikute suhtes ja välja arvatud lõike 3 puhul, hoiduvad kõik liikmesriigid nõudmast lõikes 1 osutatud juhtudel kantud kahju hüvitamist teiselt liikmesriigilt.

Artikkel 19

Konfidentsiaalsus

1. Iga liikmesriik võtab vajalikud meetmed, mis tagavad, et taotlev asutus või ametiisik ja määrust täitev asutus või ametiisik võtavad Euroopa uurimismääruse täitmisel nõuetekohaselt arvesse uurimise konfidentsiaalsust.
2. Määrust täitev asutus või ametiisik tagab vastavalt oma riigisisesele õigusele Euroopa uurimismääruse asjaolude ja sisu konfidentsiaalsuse, välja arvatud ulatuses, mis on vajalik uurimistoimingu tegemiseks. Kui määrust täitev asutus või ametiisik ei saa täita konfidentsiaalsuse nõuet, teavitab ta sellest viivitamata taotlevat asutust või ametiisikut.
3. Kui määrust täitev asutus või ametiisik ei ole osutanud teisiti, ei tohi taotlev asutus või ametiisik oma riigisisese õiguse kohaselt avaldada tõendeid ega teavet, mille määrust täitev asutus või ametiisik talle on usaldanud, välja arvatud juhul, kui avaldamine on vajalik Euroopa uurimismääruses kirjeldatud uurimiste või menetluste jaoks.

4. Iga liikmesriik võtab vajalikud meetmed, mis tagavad, et pangad ei avalda asjaomasele pangakliendile ega kolmandatele isikutele, et taotlevale riigile on edastatud teavet vastavalt artiklitele 26 ja 27, või asjaolu, et toimub uurimine.

Artikkel 20

Isikuandmete kaitse

Käesoleva direktiivi rakendamisel tagavad liikmesriigid isikuandmete kaitse ning selle, et neid töödeldakse üksnes vastavalt nõukogu raamotsusele 2008/977/JSK¹ ja 28. jaanuari 1981. aasta Euroopa Nõukogu konventsioonis (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete automaattöötlusel) ja selle lisaprotokollis sätestatud põhimõtetega.

Juurdepäas isikuandmetele on piiratud, piiramata andmesubjekti õigusi. Üksnes volitatud isikutel võib olla juurdepäas isikuandmetele.

Artikkel 21

Kulud

1. Kui käesolevas direktiivis ei ole sätestatud teisiti, kannab täitjariik kõik kulud, mis on tekkinud tema territooriumil seoses Euroopa uurimismääruse täitmisega.

¹ Nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsus 2008/977/JSK kriminaalasjades tehtava politsei- ja õiguslase koostöö raames töödeldavate isikuandmete kaitse kohta (ELT L 350, 30.12.2008, lk 60).

2. Kui määrust täitev asutus või ametiisik leiab, et Euroopa uurimismääruse täitmisega kaasnevaid kulusid võib pidada erakordselt suureks, võib ta konsulteerida taotleva asutuse või ametiisikuga, kas ja kuidas oleks võimalik kulusid jagada või Euroopa uurimismäärust muuta.

Määrust täitev asutus või ametiisik esitab eelnevalt taotlevale asutusele või ametiisikule üksikasjalikud andmed kulude selle osa kohta, mida peetakse erakordselt suureks.

3. Erandolukorras, kus konsultatsioonide käigus ei jõuta kokkuleppele lõikes 2 osutatud kulude osas, võib taotlev asutus või ametiisik otsustada
- a) võtta Euroopa uurimismääruse osaliselt või täielikult tagasi või
 - b) jätta Euroopa uurimismäärus jõusse ja kanda kulud osas, mida peetakse erakordselt suureks.

IV PEATÜKK

TEATAVAD UURIMISTOIMINGUID

KÄSITLEVAD ERISÄTTED

Artikkel 22

Vahistatud isikute ajutine üleviimine taotlevasse riiki uurimistoimingu tegemiseks

1. Euroopa uurimismääruse võib koostada täitjariigis vahistatud isiku ajutiseks üleviimiseks, et tõendite kogumise eesmärgil teha uurimistoiming, mille puhul on nõutav isiku viibimine taotleva riigi territooriumil, tingimusel et ta saadetakse täitjariigi määratud tähtaja jooksul tagasi.
2. Lisaks artiklis 11 osutatud tunnustamata või täitmata jätmise alustele võib Euroopa uurimismääruse täitmisest keelduda ka juhul, kui
 - a) vahistatud isik ei anna oma nõusolekut või
 - b) üleviimine tõenäoliselt pikendab vahistatud isiku kinnipidamist.

3. Ilma et see piiraks lõike 2 punkti a kohaldamist ja kui täitjariik peab seda vajalikuks isiku vanuse või kehalise või vaimse seisundi tõttu, antakse vahistatud isiku seaduslikule esindajale võimalus esitada oma arvamus ajutise üleviimise kohta.
4. Lõikes 1 osutatud juhtumi korral antakse vahistatud isiku sõiduks läbi kolmanda liikmesriigi („transiidiliikmesriik”) territooriumi luba vastava taotluse alusel, millele on lisatud kõik vajalikud dokumendid.
5. Taotlev riik ja transiidiliikmesriik lepivad kokku isiku ajutise üleviimise praktilise korra üksikasjad, sealhulgas tema vahi all pidamise üksikasjalikud tingimused taotlevas riigis, ning kuupäevad, millal ta peab olema täitjariigi territooriumilt välja viidud ja sinna tagasi toodud, tagades, et arvesse võetakse asjaomase isiku kehalist ja vaimset seisundit ning taotlevas riigis nõutavat julgeolekutaset.
6. Kui täitjariik ei taotle üleviidava isiku vabastamist, jääb üleviidav isik nende tegude või süüdimõistvate kohtuotsuste eest, millega seoses teda täitjariigis vahi all peeti, vahi alla ka taotleva riigi territooriumil ja asjakohasel juhul ka transiidiliikmesriigi territooriumil.
7. Taotleva riigi territooriumil vahi all oleku aeg arvatakse maha sellest kinnipidamisajast, mille jooksul asjaomane isik on või peab olema kinni peetud täitjariigi territooriumil.

8. Ilma et see piiraks lõike 6 kohaldamist, ei anta üleviidavat isikut taotlevas riigis kohtu alla ega peeta seal kinni ega piirata seal tema isikuvabadust muul viisil nende tegude eest, mis ta on toime pannud, või nende süüdimõistvate kohtuotsuste kohaselt, mis on esitatud enne tema lahkumist täitjariigi territooriumilt ning mida Euroopa uurimismääruses ei ole märgitud.
9. Lõikes 8 osutatud immunitet kaotab kehtivuse, kui üleviidav isik, kellele on antud 15 järjestikuse päeva jooksul võimalus lahkuda alates kuupäevast, mil taotlev asutus või ametiisik ei nõua enam tema kohalolekut,
- a) on sellele vaatamata jäänud taotleva riigi territooriumile või
 - b) on sinna naasnud pärast sealt lahkumist.
10. Käesoleva artikli kohaldamisel tekkivad kulud kantakse vastavalt artiklile 21, välja arvatud kulud, mis tulenevad isiku üleviimisest taotlevasse riiki ja taotlevast riigist tagasi, mille kannab kõnealune riik.

Artikkel 23

Vahistatud isikute ajutine üleviimine täitjariiki uurimistoimingu tegemiseks

1. Euroopa uurimismääruse võib koostada taotlevas riigis vahistatud isiku ajutiseks üleviimiseks, et tõendite kogumise eesmärgil teha uurimistoiming, mille puhul on nõutav isiku viibimine täitjariigi territooriumil.

2. Käesoleva artikli kohase ajutise üleviimise suhtes kohaldatakse artikli 22 lõike 2 punkti a ning lõikeid 3–9 *mutatis mutandis*.
3. Käesoleva artikli kohaldamisel tekkivad kulud kantakse vastavalt artiklile 21, välja arvatud kulud, mis tulenevad isiku üleviimisest täitjariiki ja täitjariigist tagasi, mille kannab taotlev riik.

Artikkel 24

Videokonverentsi või muude audiovisuaalsete edastamisvahendite abil toimuv ülekuulamine

1. Kui isik asub täitjariigi territooriumil ja taotleva riigi pädevad asutused või ametiisikud peavad ta tunnistajana või eksperdina üle kuulama, võib taotlev asutus või ametiisik koostada Euroopa uurimismääruse tunnistaja või eksperdi ülekuulamiseks videokonverentsi või muude audiovisuaalsete edastamisvahendite abil kooskõlas lõigetega 5–7.

Taotlev asutus või ametiisik võib Euroopa uurimismääruse koostada ka kahtlustatava või süüdistatava ülekuulamiseks videokonverentsi või muude audiovisuaalsete edastamisvahendite abil.

2. Lisaks artiklis 11 osutatud tunnustamata või täitmata jätmise alustele võib Euroopa uurimismääruse täitmisest keelduda ka juhul, kui
 - a) kahtlustatav või süüdistatav ei anna oma nõusolekut või
 - b) uurimistoimingu tegemine on konkreetses asjas vastuolus täitjariigi õiguse aluspõhimõtetega.

3. Taotlev asutus või ametiisik ja määrust täitev asutus või ametiisik lepivad kokku ülekuulamise praktilise korra. Sellise korra kokkuleppimisel võtab määrust täitev asutus või ametiisik kohustuse
 - a) teatada asjaomasele tunnistajale või eksperdile ülekuulamise aja ja koha;
 - b) esitada kahtlustatavale või süüdistatavale taotleva riigi üksikasjalike menetlusnormide kohaselt kutse kohtuistungile ilmumiseks, teavitama kahtlustatavat või süüdistatavat õigustest, mis neil on taotleva riigi õiguse kohaselt, ning tegema seda õigeaegselt, et asjaomasel isikul oleks võimalik oma kaitseõigust tegelikult kasutada;
 - c) tagada ülekuulatava isiku tuvastamise.
4. Kui konkreetse juhtumi asjaolusid arvestades ei ole määrust täitval asutusel või ametiisikul võimalik kasutada videokonverentsiks vajalikke tehnilisi vahendeid, võib need vahendid teha talle kättesaadavaks taotlev riik vastastikusel kokkuleppel.
5. Videokonverentsi või teiste audiovisuaalsete edastamisvahendite abil toimuva ülekuulamise puhul kohaldatakse järgmisi eeskirju:
 - a) ülekuulamise juures viibib täitjariigi pädeva asutuse või ametiisiku esindaja, keda vajaduse korral abistab tõlk ning kes vastutab samuti ülekuulatava isiku tuvastamise ja täitjariigi õiguse aluspõhimõtete järgimise eest.

Kui määrust täitev asutus või ametiisik leiab, et ülekuulamise käigus rikutakse täitjariigi õiguse aluspõhimõtteid, võtab ta viivitamata vajalikke meetmeid, et tagada ülekuulamise jätkumine kooskõlas kõnealuste põhimõtetega;

- b) taotleva riigi ja täitjariigi pädevad asutused või ametiisikud lepivad vajaduse korral kokku meetmetes, mis on vajalikud ülekuulatava isiku kaitsmiseks;
- c) ülekuulamise viib läbi taotleva riigi pädev asutus või ametiisik või ülekuulamine toimub kõnealuse pädeva asutuse või ametiisiku juhtimisel kooskõlas kõnealuse riigi õigusnormidega;
- d) taotleva riigi või ülekuulatava isiku taotluse korral tagab täitjariik, et ülekuulatavat isikut abistab vajaduse korral tõlk;
- e) kahtlustatavat või süüdistatavat teavitatakse enne ülekuulamist menetlusõigustest, sealhulgas õigusest ütluste andmisest keelduda, mis neil on kas täitjariigi või taotleva riigi õiguse kohaselt. Tunnistajad ja eksperdid võivad taotleda õigust ütluste andmisest keelduda, mis neil on kas täitjariigi või taotleva riigi õiguse kohaselt ning neid teavitatakse sellest õigusest enne ülekuulamist.

6. Ilma et see piiraks asjaomaste isikute kaitsmiseks kokku lepitud meetmete kohaldamist, koostab määrust täitev asutus või ametiisik pärast ülekuulamist protokoll, milles märgitakse ülekuulamise kuupäev ja koht, ülekuulatud isiku andmed, kõikide teiste ülekuulamise osalenud, täitjariiki esindavate isikute andmed ja ametikoht, antud vanded ja ülekuulamise tehnilised tingimused. Määrust täitev asutus või ametiisik edastab kõnealuse dokumendi taotlevale asutusele või ametiisikule.
7. Iga liikmesriik võtab vajalikke meetmeid, et tagada oma riigisisese õiguse kohaldamine samal viisil nagu seda kohaldatakse siis, kui ülekuulamine toimuks riigisiseses menetluses, juhul kui isik kuulatakse käesoleva artikli kohaselt üle tema territooriumil ja isik keeldub ütluste andmisest, kui tal on kohustus ütlusi anda, või kui ta annab valeütlusi.

Artikkel 25

Ülekuulamine telefonikonverentsi teel

1. Kui isik on ühe liikmesriigi territooriumil ja teise liikmesriigi pädevad asutused või ametiisikud peavad ta tunnistajana või eksperdina üle kuulama, siis juhul, kui ülekuulatava isiku saabumine asjaomase riigi territooriumile ei ole asjakohane või võimalik ning kaalutud on ka teisi sobivaid mooduseid, võib teise liikmesriigi taotlev asutus või ametiisik koostada Euroopa uurimismääruse tunnistaja või eksperdi ülekuulamiseks telefonikonverentsi teel lõikes 2 sätestatud korras.
2. Kui ei ole kokku lepitud teisiti, kohaldatakse artikli 24 lõikeid 3, 5, 6 ja 7 telefonikonverentsi teel ülekuulamise suhtes *mutatis mutandis*.

Artikkel 26

Teave pangakontode ja muude finantskontode kohta

1. Euroopa uurimismääruse võib koostada, et teha kindlaks, kas füüsiline või juriidiline isik, kelle suhtes on algatatud asjaomane kriminaalmenetlus, omab või käsutab ühte või mitut mis tahes liiki kontot ükskõik millises täitjariigi territooriumil asuvas pangas, ning juhul, kui selliste kontode olemasolu tehakse kindlaks, saada taotlevalt riigilt üksikasjalikke andmeid nende kontode kohta.
2. Iga liikmesriik võtab käesolevas artiklis sätestatud tingimuste kohaselt meetmed, mida on vaja lõikes 1 osutatud teabe esitamiseks.
3. Lõikes 1 osutatud teave peab Euroopa uurimismääruses esitatud taotluse korral sisaldama andmeid ka isiku, kelle suhtes on algatatud asjaomane kriminaalmenetlus, kontode kohta, mille suhtes tal on volitus.
4. Käesolevas artiklis sätestatud kohustust kohaldatakse ainult juhul, kui selline teave on asjaomast kontot haldava panga valduses.
5. Taotlev asutus või ametiisik märgib Euroopa uurimismääruses, miks tema arvates võib taotletav teave olla kriminaalmenetluse jaoks olulise väärtusega ning mille alusel ta eeldab, et täitjariigi pankades hoitakse kõnealust kontot ja võimaluse korral ka seda, missugused võivad olla asjaomased pangad. Asutus või ametiisik lisab Euroopa uurimismäärusele ka tema valduses oleva teabe, mis võib hõlbustada selle täitmist.

6. Euroopa uurimismääruse võib samuti koostada, et teha kindlaks, kas füüsiline või juriidiline isik, kelle suhtes on algatatud asjaomane kriminaalmenetlus, omab ühte või mitut kontot ükskõik millises täitjariigi territooriumil asuvas finantseerimisasutuses, mis ei ole pank. Lõikeid 3–5 kohaldatakse *mutatis mutandis*. Sellisel juhul ning lisaks artiklis 11 osutatud tunnustamata või täitmata jätmise alustele võib Euroopa uurimismääruse täitmisest keelduda, kui sellist uurimistoimingut ei ole lubatud teha sarnases riigisisises asjas.

Artikkel 27

Teave pangatoimingute ja muude finantstehingute kohta

1. Euroopa uurimismääruse võib koostada eesmärgiga saada üksikasjalikke andmeid konkreetsete pangakontode ja selles kindlaksmääratud ühe või mitme konto kaudu kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul tehtud pangatoimingute kohta, sealhulgas üksikasjalikke andmeid kõikide saatja ja saaja kontode kohta.
2. Iga liikmesriik võtab käesolevas artiklis sätestatud tingimuste kohaselt meetmed, mis on vajalikud lõikes 1 osutatud teabe esitamiseks.
3. Käesolevas artiklis sätestatud kohustust kohaldatakse ainult juhul, kui selline teave on asjaomast kontot haldava panga valduses.
4. Taotlev asutus või ametiisik märgib Euroopa uurimismääruses, miks tema arvates võib taotletav teave olla kriminaalmenetluse jaoks olulise väärtusega.

5. Euroopa uurimismääruse võib samuti koostada, et saada lõikes 1 osutatud teavet finantstehingute kohta, mida on teinud finantseerimisasutused, mis ei ole pangad. Lõikeid 3 ja 4 kohaldatakse *mutatis mutandis*. Sellisel juhul ning lisaks artiklis 11 osutatud tunnustamata või täitmata jätmise alustele võib Euroopa uurimismääruse täitmisest keelduda, kui sellist uurimistoimingut ei ole lubatud teha sarnases riigisiseses asjas.

Artikkel 28

Uurimistoimingud, mis eeldavad tõendite kogumist reaalajas, pidevalt ja teatava aja jooksul

1. Kui Euroopa uurimismäärus koostatakse sellise uurimistoimingu tegemiseks, mis nõuab tõendite kogumist reaalajas, pidevalt ja teatud aja jooksul, näiteks uurimistoiming, mis nõuab
- a) ühe või mitme konkreetse konto kaudu tehtavate pangatoimingute või muude finantstehingute seiret;
 - b) kontrollitavaid saadetisi täitjariigi territooriumil,
- võib määrust täitev asutus või ametiisik keelduda Euroopa uurimismääruse täitmisest lisaks artiklis 11 osutatud tunnustamata või täitmata jätmise alustele, kui sellist uurimistoimingut ei ole lubatud teha sarnases riigisiseses asjas.

2. Taotlev riik ja täitjariik lepivad kokku praktilise korra, mida kohaldatakse lõike 1 punktis b osutatud uurimistoimingu puhul ja muudel vajalikel juhtudel.
3. Taotlev asutus või ametiisik märgib Euroopa uurimismääruses, miks tema arvates võib taotletud teave olla kriminaalmenetluse jaoks olulise väärtusega.
4. Täitjariigi pädevatel asutustel ja ametiisikutel on õigus teha, juhtida ja kontrollida Euroopa uurimismääruse täitmise seotud toiminguid, millele on osutatud lõikes 1.

Artikkel 29

Varjatud uurimised

1. Euroopa uurimismääruse võib koostada selleks, et taotleda täitjariigilt abi andmist taotlevale riigile kuritegude uurimisel, mida toimetab variidentiteediga ametnik („varjatud uurimised”).
2. Taotlev asutus või ametiisik märgib Euroopa uurimismääruses, miks tema arvates võib varjatud uurimine olla kriminaalmenetluse jaoks olulise väärtusega. Täitjariigi pädevad asutused või ametiisikud otsustavad käesoleva artikli kohaselt tehtud Euroopa uurimismääruse tunnustamise ja täitmise üle igal üksikul juhul eraldi ja pööravad nõuetekohaselt tähelepanu oma riigisisesele õigusele ja menetlustele.

3. Lisaks artiklis 11 osutatud tunnustamata või täitmata jätmise alustele võib määrust täitev asutus või ametiisik keelduda lõikes 1 osutatud Euroopa uurimismääruse täitmisest ka juhul, kui
- a) varjatud uurimist ei ole lubatud toimetada sarnases riigisiseses asjas või
 - b) ei olnud võimalik jõuda kokkuleppele varjatud uurimise läbiviimise korra osas lõike 4 kohaselt.
4. Varjatud uurimist toimetatakse vastavalt selle liikmesriigi õigusele ja menetlustele, kelle territooriumil varjatud uurimine toimub. Üksnes täitjariigi pädevatel asutustel ja ametiisikutel on õigus tegutseda ning juhtida ja kontrollida varjatud uurimist. Taotlev riik ja täitjariik lepivad kokku varjatud uurimise kestuse, selle üksikasjalikud tingimused ja asjaomaste ametnike õigusliku seisundi varjatud uurimise ajal, pöörates nõuetekohaselt tähelepanu oma riigisisestele õigus- ja menetlusnormidele.

V PEATÜKK

ELEKTROONILISE SIDE PEALTKUULAMINE

Artikkel 30

Elektroonilise side pealtkuulamine teise liikmesriigi tehnilise abiga

1. Euroopa uurimismääruse võib koostada elektroonilise side pealtkuulamiseks riigis, kelle tehnilist abi vajatakse.
2. Kui mitu liikmesriiki on võimelised osutama kogu vajalikku tehnilist abi elektroonilise side pealtkuulamiseks, saadetakse Euroopa uurimismäärus vaid ühele liikmesriigile. Alati eelistatakse seda liikmesriiki, kelle territooriumil asub või asub tulevikus isik, keda kuulatakse pealt.
3. Lõikes 1 osutatud Euroopa uurimismäärus sisaldab samuti järgmist teavet:
 - a) pealtkuulatava isiku kindlakstegemiseks vajalik teave;
 - b) pealtkuulamise soovitud kestus ning
 - c) Euroopa uurimismääruse täitmise tagamiseks piisavad tehnilised andmed, eelkõige seoses pealtkuulatava isiku kindlakstegemisega.

4. Taotlev asutus või ametiisik märgib Euroopa uurimismääruses, miks tema arvates võib märgitud uurimistoiming olla asjaomase kriminaalmenetluse jaoks olulise väärtusega.
5. Lisaks artiklis 11 osutatud tunnustamata või täitmata jätmise alustele võib lõikes 1 osutatud Euroopa uurimismääruse täitmisest keelduda, kui sellist uurimistoimingut ei ole lubatud teha sarnases riigisiseses asjas. Täitjariik võib Euroopa uurimismääruse täitmise otsusele seada mis tahes tingimusi, mida järgitakse sarnases riigisiseses asjas.
6. Lõikes 1 osutatud Euroopa uurimismääruse võib täita järgmisel viisil:
 - a) elektrooniline side edastatakse viivitamata taotlevale riigile või
 - b) elektroonilist sidet kuulatakse pealt ja see salvestatakse, misjärel edastatakse pealtkuulamise tulemus taotlevale riigile.

Taotlev asutus või ametiisik ning määrust täitev asutus või ametiisik konsulteerivad teineteisega, et jõuda kokkuleppele selles, kas pealtkuulamine toimub punkti a või b kohaselt.

7. Lõikes 1 osutatud Euroopa uurimismääruse koostamisel või pealtkuulamise ajal võib taotlev asutus või ametiisik, kui tal on selleks eriline põhjus, samuti taotleda salvestise transkriptsiooni, dekodeerimist või dekrüpteerimist, kui määrust täitev asutus või ametiisik sellega nõustub.
8. Käesoleva artikli kohaldamisel tekkivad kulud kantakse vastavalt artiklile 21, välja arvatud pealtkuulatud elektroonilise side transkriptsiooni, dekodeerimise või dekrüpteerimise kulud, mille kannab taotlev riik.

Artikkel 31

*Teatis sellele liikmesriigile, kelle territooriumil asub pealtkuulataav isik,
kuid kelle tehniline abi ei ole vajalik*

1. Kui ühe liikmesriigi („pealtkuulamist korraldav liikmesriik”) pädev asutus või ametiisik annab uurimistoimingu tegemise eesmärgil loa elektroonilise side pealtkuulamiseks ning kui pealtkuulamise korralduses märgitud isiku, keda kuulatakse pealt, elektroonilise side aadressi kasutatakse teise liikmesriigi („teavitatud liikmesriik”) territooriumil, kelle tehniline abi ei ole pealtkuulamise korraldamiseks vajalik, teavitab pealtkuulamist korraldav liikmesriik teavitatud liikmesriigi pädevat asutust või ametiisikut pealtkuulamisest
 - a) enne pealtkuulamist, kui pealtkuulamist korraldava liikmesriigi pädev asutus või ametiisik teab pealtkuulamise korralduse tegemise ajal, et pealtkuulataav isik asub sel hetkel või pealtkuulamise ajal teavitatud liikmesriigi territooriumil;
 - b) pealtkuulamise ajal või peale selle korraldamist viivitamata pärast seda, kui ta on saanud teavet selle kohta, et pealtkuulataav isik asub või asus pealtkuulamise ajal teavitatud riigi territooriumil.
2. Lõikes 1 osutatud teavitamisel kasutatakse C lisas esitatud vormi.

3. Kui pealtkuulamine ei ole lubatud sarnases riigisiseses asjas, võib teavitatud liikmesriigi pädev asutus või ametiisik viivitamata, kuid hiljemalt 96 tunni jooksul lõikes 1 osutatud teatise kättesaamisest teavitada pealtkuulamist korraldava liikmesriigi pädevat asutust või ametiisikut sellest,
- a) et pealtkuulamist ei tohi korraldada või see tuleb lõpetada ning
 - b) et kui see on vajalik, siis mis tahes andmeid, mis on pealtkuulamise tulemusel juba saadud ajal, mil pealtkuulata isik viibis teavitatud liikmesriigi territooriumil, ei tohi kasutada või tohib kasutada üksnes teavitatud liikmesriigi pädeva asutuse või ametiisiku seatud tingimustel. Teavitatud liikmesriigi pädev asutus või ametiisik teatab pealtkuulamist korraldava liikmesriigi pädevale asutusele või ametiisikule kõnealuseid tingimusi õigustavad põhjused.
4. Lõikes 2 osutatud teatise suhtes kohaldatakse artikli 5 lõiget 2 *mutatis mutandis*.

VI PEATÜKK

KRIMINAALMENETLUSE TAGAMINE

Artikkel 32

Kriminaalmenetluse tagamise vahendid

1. Taotlev asutus või ametiisik võib koostada Euroopa uurimismääruse, et võtta mis tahes meede, mis hoiab esialgu ära tõendina kasutada võidava eseme hävitamise, muutmise, eemaldamise, edastamise või kõrvaldamise.

2. Määrust täitev asutus või ametiisik otsustab selle kriminaalmenetluse tagamise vahendi üle ja teatab oma otsustusest võimalikult kiiresti ja võimaluse korral 24 tunni jooksul pärast Euroopa uurimismääruse saamist.
3. Kui taotletakse lõikes 1 osutatud kriminaalmenetluse tagamise vahendi kasutamist, märgib taotlej asutus või ametiisik Euroopa uurimismääruses, kas tõendid edastatakse taotlevale riigile või jäävad need täitjariigi valdusse. Määrust täitev asutus või ametiisik tunnustab ja täidab Euroopa uurimismääruse ning edastab tõendid käesolevas direktiivis sätestatud korras.
4. Kui vastavalt lõikele 3 on Euroopa uurimismäärusele lisatud juhis, mille kohaselt tõendid peavad jääma täitjariigi valdusse, märgib taotlej asutus või ametiisik lõikes 1 osutatud kriminaalmenetluse tagamise vahendi kohaldamise lõpetamise kuupäeva või prognoositava kuupäeva, mil esitatakse taotlus tõendite edastamiseks taotlevale riigile.
5. Pärast konsulteerimist taotleva asutuse või ametiisikuga võib määrust täitev asutus või ametiisik oma riigisisese õiguse ja tavade kohaselt ja juhtumi asjaolusid arvesse võttes kehtestada asjakohased tingimused, et lühendada ajavahemikku, mille jooksul lõikes 1 osutatud kriminaalmenetluse tagamise toimingut kohaldatakse. Kui määrust täitev asutus või ametiisik kavatseb nende tingimuste kohaselt kriminaalmenetluse tagamise vahendi kohaldamise lõpetada, teavitab ta taotlevat asutust või ametiisikut, kes saab esitada oma märkused. Taotlej asutus või ametiisik teavitab viivitamata määrust täitvat asutust või ametiisikut sellest, et lõikes 1 osutatud kriminaalmenetluse tagamise vahendi kohaldamine on lõpetatud.

VII PEATÜKK

LÖPPSÄTTED

Artikkel 33

Teatised

1. Hiljemalt ...^{*} teavitab iga liikmesriik komisjoni järgmisest:
 - a) asutus(ed) või ametiisik(ud), kes on tema riigisisese õiguse kohaselt artikli 2 punktide c ja d kohaselt pädevad, kui asjaomane liikmesriik on taotlev riik või täitjariik;
 - b) Euroopa uurimismääruse koostamisel aktsepteeritavad keeled, nagu on osutatud artikli 5 lõikes 2;
 - c) teave määratud keskasutuse või -asutuste kohta, kui liikmesriik soovib kasutada artikli 7 lõike 3 kohast võimalust. See teave on taotleva riigi asutustele või ametiisikutele siduv.
2. Iga liikmesriik võib samuti esitada komisjonile selliste vajalike dokumentide loetelu, mida ta nõuab artikli 22 lõike 4 alusel.
3. Liikmesriigid teavitavad komisjoni kõigist hilisematest muudatustest lõigetes 1 ja 2 osutatud teabes.

^{*} Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev, mis saabub kolme aasta möödumisel käesoleva direktiivi jõustumise kuupäevast.

4. Komisjon teeb käesoleva artikli kohaselt saadud teabe kättesaadavaks kõigile liikmesriikidele ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustikule. Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik teeb selle teabe kättesaadavaks nõukogu otsuse 2008/976/JSK¹ artiklis 9 osutatud veebisaidil.

Artikkel 34

Seos muude õigusaktide, lepingute ja kokkulepetega

1. Käesolev direktiiv asendab alates ...* järgmiste konventsioonide (mis on kohaldatavad käesoleva direktiiviga seotud liikmesriikide vahelistes suhetes) vastavad sätted, mõjutamata nende kohaldamist liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel ja nende kohaldamist üleminekuajal artikli 35 kohaselt:
- a) Euroopa Nõukogu 20. aprilli 1959. aasta kriminaalasjades vastastikuse abistamise Euroopa konventsioon ning selle lisaprotokollid ning nimetatud konventsiooni artikli 26 kohaselt sõlmitud kahepoolsed kokkulepped;
 - b) konventsioon, millega rakendatakse Schengeni lepingut;
 - c) konventsioon Euroopa Liidu liikmesriikide vahel vastastikuse õigusabi andmise kohta kriminaalasjades ning selle protokoll.

¹ Nõukogu 16. detsembri 2008. aasta otsus 2008/976/JSK Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku kohta (ELT L 348, 24.12.2008, lk 130).

* Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev, mis saabub kolme aasta möödumisel käesoleva direktiivi jõustumise kuupäevast.

2. Raamotsus 2008/978/JSK asendatakse käesoleva direktiiviga kõigi liikmesriikide puhul, kellele käesolev direktiiv on siduv. Raamotsuse 2003/577/JSK tõendite arestimise sätteid asendatakse käesoleva direktiiviga kõigi liikmesriikide puhul, kellele käesolev direktiiv on siduv.

Liikmesriikides, kelle jaoks käesolev direktiiv on siduv, käsitatakse viiteid raamotsusele 2008/978/JSK, ning tõendite arestimise puhul viiteid raamotsusele 2003/577/JSK viidetena käesolevale direktiivile.

3. Lisaks käesolevale direktiivile võivad liikmesriigid teiste liikmesriikidega sõlmida selliseid kahe- või mitmepoolseid lepinguid või kokkuleppeid või jätkata nende kohaldamist pärast ...* üksnes siis, kui need lepingud või kokkulepped võimaldavad täiendavalt tugevdada käesoleva direktiivi eesmärke ning aitavad hõlbustada või veelgi hõlbustavad tõendite kogumise menetlusi, tingimusel et järgitakse käesolevas direktiivis sätestatud tagatiste taset.
4. Liikmesriigid teatavad komisjonile hiljemalt ...,* milliseid lõikes 3 osutatud olemasolevaid lepinguid või kokkuleppeid nad soovivad jätkuvalt kohaldada. Liikmesriigid teatavad samuti komisjonile lõikes 3 osutatud kõigist uutest lepingutest ja kokkulepetest kolme kuu jooksul pärast nende allkirjutamist.

* Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev, mis saabub kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Artikkel 35
Üleminekusätted

1. Enne ...* saadud vastastikuse õigusabi taotluste suhtes kohaldatakse jätkuvalt olemasolevaid kriminaalasjades antava vastastikuse õigusabiga seotud õigusakte. Raamotsuse 2003/577/JSK alusel tõendite arestimise kohta tehtud otsuste suhtes, mis on saadud enne ...* kohaldatakse samuti kõnealust raamotsust.
2. Raamotsuse 2003/577/JSK alusel tõendite arestimise kohta tehtud otsuse korral kohaldatakse Euroopa uurimismääruse suhtes artikli 8 lõiget 1 *mutatis mutandis*.

Artikkel 36
Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud meetmed hiljemalt ...*.
2. Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.
3. Liikmesriigid edastavad komisjonile hiljemalt* sätete teksti, millega võetakse riigisissesse õigusesse üle käesolevast direktiivist tulenevad kohustused.

* Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev, mis saabub kolme aasta möödumisel käesoleva direktiivi jõustumisest.

Artikkel 37
Kohaldamise aruanne

Hiljemalt viie aasta möödumisel ...* esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete andmete põhjal aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta, mis sisaldab eelkõige hinnangut direktiivi mõjust kriminaalasjades tehtavale koostööle ja üksikisikute kaitsesele ning hinnangut selle sätete täitmise kohta elektroonilise side pealtkuulamise valdkonnas, võttes arvesse tehnoloogia arengut. Aruandele lisatakse vajaduse korral ettepanekud käesoleva direktiivi muutmiseks.

* Väljaannete talitus: palun sisestada käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev.

Artikkel 38

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 39

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

A LISA

EUROOPA UURIMISMÄÄRUS

Käesoleva Euroopa uurimismääruse on koostanud pädev asutus või ametiisik. Taotlev asutus või ametiisik kinnitab, et käesoleva Euroopa uurimismääruse koostamine on selles kindlaks määratud uurimistoimingu jaoks vajalik ja proportsionaalne, võttes arvesse kahtlustatava või süüdistatava õigusi, ning et taotletavate uurimistoimingute tegemist oleks saanud samadel tingimustel taotleda sarnases riigisiseses asjas. Taotlen käesolevaga järgnevalt täpsustatud uurimistoimingu või -toimingute tegemist, mille puhul võetakse nõuetekohaselt arvesse uurimise konfidentsiaalsust, ning Euroopa uurimismääruse täitmise käigus saadud tõendite edastamist.

A OSA

Taotlev riik:

Täitjariik:

B OSA. Kiireloomulisus

Märkida, kas asi on kiireloomuline, sest

- esineb tõendite varjamise või hävitamise oht
- kohtuliku arutamise päev on kohe kätte jõudmas
- mõni muu põhjus

Palun täpsustage järgnevalt:

Euroopa uurimismääruse täitmise tähtajad on sätestatud direktiivis .../.../EL*. Kui vajatakse lühemat või kindlat tähtaega, siis märkida kuupäev ja selgitada selle põhjus:

.....
.....
.....

* Väljaannete talitus: palun lisada käesoleva direktiivi number.

C OSA. Tehtav(ad) uurimistoiming(ud)

1. Kirjeldada taotletud abi / uurimistoimingut või uurimistoiminguid NING märkida, kui see on kohaldatav, kas see on üks järgmistest uurimistoimingutest:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Määrust täitva asutuse või ametiisiku valduses juba olemasoleva teabe või tõendi saamine

Politsei- või õigusasutuse andmebaasides leiduva teabe saamine

Ülekuulamine

- tunnistaja
- ekspert
- kahtlustatav või süüdistatav
- kannatanu
- kolmas isik

Konkreetset telefoninumbrit või IP-aadressi kasutavate isikute kindlakstegemine

Vahistatud isiku ajutine üleviimine taotlevasse riiki

Vahistatud isiku ajutine üleviimine täitjariiki

Ülekuulamine videokonverentsi teel või muud audiovisuaalset edastamisvahendit kasutades

- tunnistaja
- ekspert
- kahtlustatav või süüdistatav

- Ülekuulamine telefonikonverentsi teel
 - tunnistaja
 - ekspert
- Teave pangakontode ja muude finantskontode kohta
- Teave pangatoimingute ja muude finantstehingute kohta
- Uurimistoiming, mis eeldab tõendite kogumist reaalajas, pidevalt ja teatava aja jooksul
 - Pangatoimingute ja muude finantstehingute jälgimine
 - Kontrollitavad saadetised
 - Muu
- Varjatud uurimine
- Elektroonilise side pealtkuulamine
- Kriminaalmenetluse tagamise vahend (vahendid), millega hoitakse ära tõendina kasutada võidava eseme hävitamine, muutmine, eemaldamine, edastamine või kõrvaldamine.

D OSA. Seos varasema Euroopa uurimismäärusega

Märkida, kas käesolev Euroopa uurimismäärus täiendab varasemat Euroopa uurimismäärust. Asjakohasel juhul lisada varasema Euroopa uurimismääruse kindlakstegemiseks vajalik teave (Euroopa uurimismääruse koostamise kuupäev; asutus või ametiisik, kellele see edastati; võimaluse korral Euroopa uurimismääruse edastamise kuupäev; taotleva ja määrust täitva asutuse või ametiisiku antud viitenumbrid):

.....
.....

Asjakohasel juhul märkida, kas samas asjas on Euroopa uurimismäärus juba saadetud teisele liikmesriigile:

.....
.....

E OSA. Asjaomane isik

1. Märkida kogu teadaolev teave i) füüsilis(t)e või ii) juriidilis(t)e isiku(te) kohta, keda uurimistoiming puudutab (kui see puudutab rohkem kui ühte isikut, siis esitada teave iga isiku kohta).

i) Füüsilis(t)e isiku(te) puhul

Nimi:

Eesnimi (-nimed):

Asjakohasel juhul muu nimi (muud nimed):

Asjakohasel juhul varjunimed:.....

Sugu:

Kodakondsus:.....

Isikukood või sotsiaalkindlustusnumber:

Võimaluse korral isikut tõendava dokumendi (tõendavate dokumentide) (ID-kaart, pass) liik ja number:

Sünniaeg:.....

Sünnikoht:

Elukoht ja/või teadaolev aadress; kui aadress ei ole teada, siis märkida viimane teadaolev aadress:

Keel(ed), mida isik mõistab:

ii) Juriidilis(t)e isiku(te) puhul

Nimi:

Juriidilise isiku õiguslik vorm:.....

Asjakohasel juhul lühinimi, tavanimi või ärinimi:

Registreeritud asukoht:

Registreerimisnumber:

Juriidilise isiku aadress:

Juriidilise isiku esindaja nimi:

Kirjeldada, milline on asjaomase isiku osa menetluses:

- kahtlustatav või süüdistatav
- kannatanu
- tunnistaja
- ekspert
- kolmas isik
- muu põhjus (täpsustada):

2. Kui erineb eespool märgitud aadressist, siis märkida koht, kus uurimistoiming tuleb teha:

.....
.....

3. Esitada igasugune muu teave, mis aitab Euroopa uurimismäärust täita:

.....
.....

F OSA. Menetluse liik, millega seoses Euroopa uurimismäärus tehti:

- a) kriminaalmenetlus, mida õigusasutus või ametiisik viib läbi taotleva riigi õiguse kohase kuriteo suhtes või mille õigusasutus või ametiisik võib alustada; või
- b) haldusasutuste läbiviidav menetlus taotleva riigi õiguse kohaselt õiguserikkumisena karistatava teo suhtes, kui selle käigus tehtud otsuse põhjal võib alustada menetlust eelkõige kriminaalasjades pädevas kohtus; või
- c) õigusasutuste läbiviidav menetlus taotleva riigi õiguse kohaselt õiguserikkumisena karistatava teo suhtes, kui selle käigus tehtud otsuse põhjal võib alustada menetlust eelkõige kriminaalasjades pädevas kohtus;
- d) punktides a, b ja c osutatud menetlused, mis on seotud kuritegude või õiguserikkumistega, mille eest võib taotlevas riigis juriidilise isiku võtta vastutusele või teda karistada.

G OSA. Euroopa uurimismääruse koostamise põhjus

1. Asjaolude kokkuvõte

Märkida, miks Euroopa uurimismäärus on tehtud, sealhulgas esitada selle aluseks olevate asjaolude kokkuvõte, nende süütegude kirjeldus, mille eest süüdistus on esitatud või mida uuritakse, käimasolev uurimise etapp, mis tahes riskitegurite põhjused ja muu oluline teave:

.....
.....
.....

2. Selle süüteo (nende süütegude) laad ja koosseisu tunnused, mille alusel Euroopa uurimismäärus koostatakse, ning kohaldatav õigusnorm/seadustik:

.....
.....
.....

3. Kas kuritegu, millega seoses Euroopa uurimismäärus on tehtud, on taotlevas riigis karistatav vabaduskaotusliku karistuse või vabadust piirava julgeolekumeetmega, mille maksimaalne pikkus on taotleva riigi õiguse kohaselt vähemalt kolm aastat ja mis on lisatud allpool esitatud süütegude loetelusse? (märgistada vastav lahter)

- kuritegelikus ühenduses osalemine,
- terrorism,
- inimkaubandus,
- laste seksuaalne ärakasutamine ja lapsporno,
- narkootiliste ja psühhotroopsete ainete salakaubavedu,
- ebaseaduslik relvade, laskemoona ja lõhkeainetega kauplemine,
- korruptsioon,
- pettus, sealhulgas pettus, mis mõjutab Euroopa Liidu finantshuve 26. juuli 1995. aasta Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni tähenduses,
- kuritegelikul teel saadud tulu rahapesu,
- rahavõltsimine, sealhulgas eurode võltsimine,
- arvutikuriteod,

- keskkonnakuriteod, sealhulgas ebaseaduslik kauplemine ohustatud looma- ja taimeliikide ning taimesortidega,
- ebaseaduslikule riiki sisenemisele ja riigisviibimisele kaasaaitamine,
- mõrv, raske kehavigastuse tekitamine,
- ebaseaduslik kauplemine inimorganite ja -kudedega,
- inimrööv, ebaseaduslik vabadusevõtmine ja pantvangi võtmine,
- rassism ja ksenofoobia,
- organiseeritud või relvastatud röövimine,
- kultuuriväärtuste, sealhulgas antiik- ja kunstiesemete salakaubavedu,
- kelmus,
- väljapressimine,
- toodete võltsimine ja piraatkoopiate valmistamine,
- haldusdokumentide võltsimine ja nendega kauplemine,
- maksevahendite võltsimine,
- ebaseaduslik kauplemine hormoonpreparaatide ja muude kasvukiirendajatega,
- tuumamaterjalide või radioaktiivsete ainete salakaubavedu,
- varastatud sõidukitega kauplemine,
- vägistamine,
- süütamine,
- Rahvusvahelise Kriminaalkohtu pädevusse kuuluvad kuriteod,
- õhusõiduki või laeva kaaperdamine,
- sabotaaž.

<p>H OSA. Lisanõuded teatavate toimingute korral</p> <p>Täita taotletava(te) uurimistoimingu(te) jaoks vajalikud osad</p>
<p>H1 OSA. Vahistatud isiku üleviimine</p> <p>1. Kui uurimise eesmärgil taotletakse vahistatud isiku ajutist üleviimist taotlevasse riiki, siis märkida, kas isik on üleviimisega nõus:</p> <p><input type="checkbox"/> Jah <input type="checkbox"/> Ei <input type="checkbox"/> Taotlen isikult nõusoleku küsimist</p> <p>2. Kui uurimise eesmärgil taotletakse vahistatud isiku ajutist üleviimist täitjariiki, siis märkida, kas isik on üleviimisega nõus.</p> <p><input type="checkbox"/> Jah <input type="checkbox"/> Ei</p>
<p>H2 OSA. Video- või telefonikonverents või muud audiovisuaalsed edastamisvahendid</p> <p>Kui taotletakse ülekuulamist video- või telefonikonverentsi teel või muude audiovisuaalsete edastamisvahendite kaudu,</p> <p>märkida asutuse või ametiisiku nimi, kes ülekuulamist läbi viib (kontaktandmed/keel):</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>märkida selle toimingu taotlemise põhjused:</p> <p>.....</p> <p><input type="checkbox"/> a) videokonverentsi või muude audiovisuaalsete edastamisvahendite abil toimuv ülekuulamine:</p> <p><input type="checkbox"/> kahtlustatav või süüdistatav on andnud oma nõusoleku</p> <p><input type="checkbox"/> b) ülekuulamine telefonikonverentsi teel</p>
<p>H3 OSA. Kriminaalmenetluse tagamise vahendid</p> <p>Kui taotletakse kriminaalmenetluse tagamist, et hoida ära tõendina kasutada võidava eseme hävitamine, muutmine, eemaldamine, edastamine või kõrvaldamine, siis märkida, kas</p> <p><input type="checkbox"/> ese edastatakse taotlevasse riiki</p> <p><input type="checkbox"/> ese jääb täitjariiki, märkida eeldatav kuupäev: millal kriminaalmenetluse tagamise vahendi kohaldamine lõpetatakse:</p> <p>millal eseme kohta esitatakse järgmine taotlus:</p>

H4 OSA. Teave pangakontode ja muude finantskontode kohta

1. Kui taotletakse teavet pangakontode või muude finantskontode kohta, mida isik omab või käsutab, siis märkida iga konto puhul, miks peate toimingut kriminaalmenetluse jaoks oluliseks ja millisel põhjusel eeldate, et see konto on täitjariigis asuvas pangas:

- teave pangakontode kohta, mida isik omab või mille suhtes on tal volitus
- teave muude finantskontode kohta, mida isik omab või mille suhtes on tal volitus

2. Kui taotletakse teavet pangatoimingute või muude finantstehingute kohta, siis märkida mõlema osas põhjused, miks peate meedet kriminaalmenetluse jaoks oluliseks:

- teave pangatoimingute kohta
- teave muude finantstehingute kohta

Märkida asjakohane ajavahemik ja seonduvad kontod

H5 OSA. Uurimistoimingud, mis eeldavad tõendite kogumist reaalajas, pidevalt ja teatava aja jooksul

Sellise uurimistoimingu taotlemisel märkida põhjused, miks peate taotletavat teavet kriminaalmenetluse jaoks oluliseks

.....
.....

H6 OSA. Varjatud uurimine

Varjatud uurimise taotlemisel märkida põhjused, miks peate uurimistoimingut kriminaalmenetluse jaoks tõenäoliselt oluliseks

.....
.....

H7 OSA. Elektroonilise side pealtkuulamine

1. Elektroonilise side pealtkuulamise taotlemisel märkida põhjused, miks peate meedet kriminaalmenetluse jaoks oluliseks

.....
.....

2. Esitada järgmine teave:

a) pealtkuulatava isiku kindlakstegemiseks vajalik teave:

.....

b) pealtkuulamise soovitud kestus:

.....

c) tehnilised andmed (eelkõige seoses pealtkuulatava isiku kindlakstegemisega, näiteks mobiiltelefoni number, lauatelefoninumber, e-posti aadress, internetiühendus) Euroopa uurimismääruse täitmise tagamiseks:

.....

3. Märkida eelistus täitmise meetodi osas:

vahetu edastamine

salvestamine ja sellele järgnev edastamine

Märkida, kas vajate ka pealtkuulamisel saadud materjali transkriptsiooni, dekodeerimist või dekrüpteerimist*:

.....

* NB! Transkriptsiooni, dekodeerimise ja dekrüpteerimise kulud kannab taotlej riik.

I OSA. Täitmiseks taotletavad formaalsused ja menetlused

1. Märkida ära ja täita vastavalt vajadusele

Määrust täitval asutusel või ametiisikul palutakse täita järgmised formaalsused ja menetlused:

2. Märkida ära ja täita vastavalt vajadusele

Taotletakse, et taotleva riigi üks või mitu ametiisikut abistaksid täitjariigi pädevaid asutusi või ametiisikuid Euroopa uurimismääruse täitmisel.

Ametiisikute kontaktandmed:

.....
.....

Suhtlemisel kasutatavad keeled:

.....

J OSA. Õiguskaitsevahendid

1. Märkida, kas Euroopa uurimismääruse koostamise vastu on õiguskaitsevahendit juba taotletud, ning, kui seda on tehtud, siis esitada täpsemad üksikasjad (õiguskaitsevahendi kirjeldus, sealhulgas vajalikud sammud ja tähtajad):

2. Taotleva riigi asutus või ametiisik, kes võib anda täpsemat teavet õiguskaitsevahendite taotlemise kohta taotlevas riigis ning selle kohta, kas õigusabi ning suuline ja kirjalik tõlge on kättesaadavad:

Nimi:

Kontaktisik (vajaduse korral):

Aadress:

Tel nr: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

Faksi nr: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

E-post:

K OSA. Euroopa uurimismäärust taotleva asutuse või ametiisiku kontaktandmed

Märkida Euroopa uurimismäärust taotleva asutuse liik:

- õigusasutus
- *muu asutus, kes on taotleva riigi õiguse kohaselt pädev
- * Täita ka L osa.

Asutuse või ametiisiku nimi:

.....

Esindaja/kontaktpunkti nimi:

.....

Toimiku number:

.....

Aadress:

.....

Tel nr: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

.....

Faksi nr: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

.....

E-post:

.....

Keeled, milles on võimalik taotleva asutuse või ametiisikuga suhelda:

.....

Kui erineb eespool toodust, siis selle isiku (nende isikute) kontaktandmed, kellega võtta ühendust lisateabe saamiseks või tõendite edastamiseks vajalike praktiliste korralduste tegemiseks:

Nimi/ametnimetus/asutus:

.....

Aadress:

.....

E-post / kontakttelefoni nr:

.....

Taotleva asutuse või ametiisiku ja/või tema esindaja allkiri, millega kinnitatakse Euroopa uurimismääruse sisu täpsust ja õigsust:

Nimi:

.....

Ametikoht (ametnimetus/ametiaste):

.....

Kuupäev:

.....

Ametlik pitser (olemasolu korral):

L OSA. Euroopa uurimismääruse kinnitanud õigusasutuse või ametiisiku kontaktandmed

Märkida käesoleva Euroopa uurimismääruse kinnitanud õigusasutuse liik või ametiisik:

- a) kohtunik või kohus
- b) eeluurimiskohtunik
- c) prokurör

Kinnitava asutuse või ametiisiku ametlik nimi:

.....

Esindaja nimi:

.....

Ametikoht (ametinimetus/ametiaste):

.....

Toimiku nr:

Aadress:

.....

Tel nr: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

Faksi nr: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

E-post:

Keeled, milles on võimalik kinnitava asutuse või ametiisikuga suhelda:

.....

Märkida, kas määrust täitva asutuse peamine kontaktpunkt peaks olema:

- taotlev asutus
- kinnitav asutus

Kinnitava asutuse või ametiisiku allkiri ja kontaktandmed

Nimi:

Ametikoht (ametinimetus/ametiaste):

Kuupäev:

Ametlik pitser (olemasolu korral):

B LISA

EUROOPA UURIMISMÄÄRUSE KÄTTESAAMISE KINNITUS

Käesoleva vormi peab täitma allpool osutatud Euroopa uurimismääruse saanud täitjariigi asutus või ametiisik.

(A) ASJAOMANE EUROOPA UURIMISMÄÄRUS

Euroopa uurimismäärust taotlev asutus või ametiisik:

.....
Toimiku viitenumber:

Koostamise kuupäev:

Kättesaamise kuupäev:

(B) EUROOPA UURIMISMÄÄRUSE SAANUD ASUTUS VÕI AMETIISIK ⁽¹⁾

Pädeva asutuse ametlik nimi:

.....
Esindaja nimi:

Ametikoht (ametinimetus/ametiaste):

Aadress:

.....
Tel nr: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

Faksi nr: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

E-post:

Toimiku viitenumber:

Keeled, milles on võimalik selle asutuse või ametiisikuga suhelda:

¹ Selle osa täidab iga asutus või ametiisik, kellele Euroopa uurimismäärus saadeti. See kohustus on asutusel või ametiisikul, kes on pädev Euroopa uurimismäärust tunnustama ja täitma, ning asjakohasel juhul keskasutusel või asutusel, kes edastas Euroopa uurimismääruse pädevale asutusele või ametiisikule.

(C) (ASJAKOHASEL JUHUL) PÄDEV ASUTUS VÕI AMETIISIK, KELLELE PUNKTIS B OSUTATUD ASUTUS VÕI AMETIISIK EUROOPA UURIMISMÄÄRUSE EDASTAB

Asutuse ametlik nimi või ametiisiku nimi:

.....

Esindaja nimi:

.....

Ametikoht (ametinimetus/ametiaste):

.....

Aadress:

.....

.....

Tel nr: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

Faksi nr: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

E-post:

Edastamise kuupäev:

Toimiku viitenumber:

Suhtlemisel kasutatavad keeled:

(D) MUU TEAVE, MIS VÕIB OLLA TAOTLEVALE ASUTUSELE VAJALIK:

.....

.....

.....

(E) ALLKIRI JA KUUPÄEV

Allkiri:

Kuupäev:

Ametlik pitser (olemasolu korral):

CLISA

TEATIS

Käesolevat vormi kasutatakse liikmesriigi teavitamiseks elektroonilise side pealtkuulamisest, mida tema territooriumil tehakse või on tehtud tema tehnilise abita. Käesolevaga teatan pealtkuulamisest (teavitatud liikmesriik).

(A)¹ PÄDEV ASUTUS VÕI AMETIISIK

Pealtkuulamist korraldava liikmesriigi pädeva asutuse ametlik nimi või ametiisiku nimi:

.....

Esindaja nimi:

.....

Ametikoht (ametinimetus/ametiaste):

.....

Aadress:

.....

.....

Tel nr: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

Faksi nr: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

E-post:

Toimiku viitenumber:

Koostamise kuupäev:

Keeled, milles on võimalik selle asutuse või ametiisikuga suhelda:

.....

¹ Siin nimetatud asutus või ametiisik on see, kellega tuleks taotleva riigiga edasisel suhtlemisel ühendust võtta.

(B) PEALTKUULAMIST KÄSITLEV TEAVE

(I) Ülevaade olukorrast. Teavitamine toimub (märgistada):

- enne pealtkuulamist
- pealtkuulamise ajal
- pärast pealtkuulamist

(II) Pealtkuulamise (eeldatav) kestus (taotlevale riigile teadaolevalt):

....., alates

(III) Pealkuulatav isik: (telefoninumber, IP-number või e-post)

.....

(IV) Asjaomased isikud

Esitada kogu teadaolev teave i) füüsilis(t)e või ii) juriidilis(t)e isiku(te) kohta, kelle suhtes toimingut kohaldatakse / võidakse kohaldada:

i) Füüsilis(t)e isiku(te) puhul

Nimi:

Eesnimi (-nimed):.....

Asjakohasel juhul muu nimi (muud nimed):.....

Asjakohasel juhul varjunimed:.....

Sugu:

Kodakondsus:.....

Isikukood või sotsiaalkindlustusnumber:

Sünniaeg:.....

Sünnikoht:

Elukoht ja/või teadaolev aadress; kui aadress ei ole teada, siis märkida viimane teadaolev aadress:

.....

Keel(ed), mida isik mõistab:

.....

ii) Juriidilis(t)e isiku(te) puhul

Nimi:

Juriidilise isiku õiguslik vorm:

Asjakohasel juhul lühinimi, tavanimi või ärinimi:

Registreeritud asukoht:

Registreerimisnumber:

Juriidilise isiku aadress:

Juriidilise isiku esindaja nimi ja kontaktandmed:

(V) Pealtkuulamise eesmärki käsitlev teave:

Esitada kogu teave, sealhulgas asja kirjeldus, süüteo (süütegude) koosseisu tunnused ning kohaldatav õigusnorm/seadustik, mida teatise saanud asutus või ametiisik vajab järgmise hindamiseks:

- kas pealtkuulamiseks antaks luba sarnases riigisiseses asjas ning kas saadud materjali võib kasutada kohtumenetluses;
- kui pealtkuulamine on juba läbi viidud, siis kas saadud materjali võib kasutada kohtumenetluses

.....

.....

.....

.....

.....

.....

NB! Kõik vastuväited pealtkuulamisele või pealtkuulamise käigus juba saadud materjali kasutamisele tuleb esitada hiljemalt 96 tunni möödumisel käesoleva teatise saamisest.

(C) ALLKIRI JA KUUPÄEV

Allkiri:

Kuupäev:

Ametlik pitser (olemasolu korral):

D LISA

Artiklis 11 osutatud süüteo kategooriad

- kuritegelikus ühenduses osalemine,
- terrorism,
- inimkaubandus,
- laste seksuaalne ärakasutamine ja lapsporno,
- narkootiliste ja psühhotroopsete ainete salakaubavedu,
- ebaseaduslik relvade, laskemoona ja lõhkeainetega kauplemine,
- korruptsioon,
- pettus, sealhulgas pettus, mis mõjutab Euroopa Liidu finantshuve 26. juuli 1995. aasta Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni tähenduses,
- kuritegelikul teel saadud tulu rahapesu,

- rahavõltsimine, sealhulgas eurode võltsimine,
- arvutikuriteod,
- keskkonnakuriteod, sealhulgas ebaseaduslik kauplemine ohustatud looma- ja taimeliikide ning taimesortidega,
- ebaseaduslikule riiki sisenemisele ja riigisviibimisele kaasaaitamine,
- mõrv, raske kehavigastuse tekitamine,
- ebaseaduslik kauplemine inimorganite ja -kudedega,
- inimrööv, ebaseaduslik vabadusevõtmine ja pantvangi võtmine,
- rassism ja ksenofoobia,
- organiseeritud või relvastatud röövimine,
- kultuuriväärtuste, sealhulgas antiik- ja kunstiesemete salakaubavedu,
- kelmus,
- väljapressimine,

- toodete võltsimine ja piraatkoopiate valmistamine,
 - haldusdokumentide võltsimine ja nendega kauplemine,
 - maksevahendite võltsimine,
 - ebaseaduslik kauplemine hormoonpreparaatide ja muude kasvukiirendajatega,
 - tuumamaterjalide või radioaktiivsete ainete salakaubavedu,
 - varastatud sõidukitega kauplemine,
 - vägistamine,
 - süütamine,
 - Rahvusvahelise Kriminaalkohtu pädevusse kuuluvad kuriteod,
 - õhusõiduki või laeva kaaperdamine,
 - sabotaaž.
-